

VÄIKE-MAARJA VALLA INFOLEHT

Väike-Maarja
Valla Infoleht
internetis
www.v-maarja.ee
Väike-Maarja
uudised
ka <http://eestiulu.delfi.ee>

Nr 8 (231)

SEPTEMBER 2013

Hind 0.20 eurot

Ole koos meiega: **facebook**

Huvitavat ja avastusterohekke kooliaastat!

Esimene koolipäev annab mitmeid põhjusi rõõmustamiseks – Väike-Maarja gümnaasiumi esimeste klasside õpilased rõõmustavad uue aabitsa üle, 12. klassi õpilased aga abiturienti-seisusesse jõudmise üle. Ly Ipsbergi foto.

Oleme suvest sügisse jõudnud, teadmispäev juhatab sisse uue õppeaasta ning õppetöö on saavutamas oma korrapärase rütmi.

Alanud kooliaasta on erilise tähelepanusega 1. ja 9. ning 10. ja 12. klassi õpilastele. Ühed on enda jaoks uut ja põnevat avastamas ning uute kaastellega harjumas, teised seisavad alanud õppeaasta lõpul teelahkmel – tuleb ju teha õige valik oma edasise haridus- ja elutee kujundamiseks.

Valla koolide esimestes klassides alustas tänavu oma kooliteed 43 õpilast.

Kiltsi Põhikoolis 4

Robin Hiiesalu, Rander Möldre, Laur Pent, Lupe Topkin

Klassijuhataja Marje Kert

Simuna Koolis 9

Sereena Birbaum, Mattias Hinn, Gerda Kägu, Kelli Loorits, Janette Mattisen, Raneli Orman, Kaarel Gustav Põldmaa, Andro Siim, Helena Üidik

Klassijuhataja Eda Veski

Väike-Maarja Gümnaasiumis 20 1.a klass

Lisete Braust, Hugo Hurt, Ken Hurt, Oliver Kaare, Madis Kaljula, Henry

Kiltsi kooli 1. klass koos klassijuhataja Marje Kerdiga õppeaasta avaaktusel. Merje Leemetsa foto.

Kees, Joosep Kotka, Joonas Lamus, Christen Alexander Lepik, Stella-Mia Meidla, Thristan Paju, Annaliisa Palmi, Ethel Liis Randveer, Kati-Ly Randviir, Pilleriin Vaarik

Klassijuhataja Kaja Sarapu

1.b klass

Markus Jeruslanov, Kristofer Kaas, Penelope Kaasik, Annalisa Kesküla, Alexander Kokka, Marianne Kortin, Johannes Peeter Kud-di, Mairit Müürsalu, Elina Puusta, Sandra Savinski, Reimo Suviste, Gerli Tali, Indrek Tomingas, Hugo Vainjärv, Ketlin Veia

Klassijuhataja Helve Noorlind

9. klassides asus õppima 48 õpilast.

Kiltsi Põhikoolis 5

Kuldar Augervald, Minna Joor, Marissabell Miadzielec, Annika Midt, Reelika Vinogradov

Klassijuhataja Kati Hiir

Simuna Koolis 9

Andreas Ahlberg, Hengo Kõiv, Kaisa Martõnova, Kirsti Metus, Kristi Metus, Katrin Murulaid, Mariann Põldra, Marleen Rivimets, Erkki Sillamaa

Klassijuhataja Elle Alber

Väike-Maarja Gümnaasiumis 34 9.a klass

Rando Aben, Theresa Aleksejev, Gert Averson, Grete Averson, Danil Hamidžanov, Voldemar Komarov, Lili Koska, Ragne Ojasalu, Genert Tein, Arle-Raol Ujok

Klassijuhataja Viive Laar

9.b klass

Railo Aimse, Meri-Liis Aleksejev, Indrek Basmanov, Kaisa Broberg, Rauno

Ilves, Meiry-Heleen Johanson, Kätlin Joonas, Kristel Kahr, Jaanus Kaskema, Kären Kleesmaa, Laura Komp, Urmas Lemvald, Rauno Ojasalu, Richi Pamberg, Johanna Põldmaa, Argo Püks, Ove Rebane, Jane-Ly Rotka, Vadim Rubljov, Toomas Saage, Aare Zilinski, Erki Tark, Markus Tiigimäe, Kersti Vettik

Klassijuhataja Kaia Klaan

Väike-Maarja Gümnaasiumi 10. klassis jätkab õpinguid 23 noort.

Sandra Alas, Andra Arumäe, Kaspar Bork, Marks Danilov, Ege-Elizabeth Kaldaru, Kuldar Kangur, Mari-Liis Kaskema, Kita Kiisküla, Jalmar Kolberg, Iris Leist, Simoona Must, Mari-Ann Mägi, Reivo Nugis, Grete Ojasaar, Anni Pent, Romet Prants, Ragnar Reis, Gerda Savolainen, Hannamari Soidla, Tair Stalberg, Kaili Zirk, Ursula Tähist, Anet Veia

Klassijuhataja Eda Erras

Gümnaasiumi 12. klassis on tänavu 16 õpilast:

Sten Arulaan, Kevin Hövelson, Jan Juhanson, Jörgen Kivila, Rauno Kuusemets, Mark Liivalaid, Märt Lindret, Kert Ojasaar, Sten Randmaa, Gerda Palmits, Kert Puusta, Madis Püss, Johannes Richard Sepping, Kätlin Talur, Thomas Tammus, Rain Vink

Klassijuhataja Ly Ipsberg

Väike-Maarja Muusikakooli esimeses klassis alustas õpinguid 15 muusikahuvilist õpilast.

Väike-Maarijas: klaveri erialal 5

Annalisa Kesküla, Caroline Kiviberg, Karoliine Nõmmik, Kevin-Germo Pamberg, Ethel Liis Randveer

viuli erialal 2

Nele Sumre, Annike Kal-daru

flöödi erialal 1

Kassandra Elbre

trompeti erialal 2

Maria Liis Alt, Richard Lehtlaan

Simunas:

klaveri erialal 4

Kristi Lainemaa, Kelli Loorits, Kaidi Ohno, Helena Üidik

akordioni erialal 1
Karel Nõmmiste

Aidaku siitkandi poetessi **Kersti Merilaasi** kooliteemalist luuleread kõigil kooliaastasse sisse elada ning rõõmsat meeleolu luua ja seda alal hoida.

Jälle koos on koolisõbrad üle pika aja. Värske värv lõhna laotab vana armas maja.

Suvi läks kui unenägu mängides ja joostes. Nüüd on üsna mitmel mehel suled paksult roostes.

Algame kõik värske jõuga, nõnda pea ei väsi. Õppides ja harjutades kindlaks saab käsi.

Laiseldes võib ainult Muri oma aega viita, aga kes meist, sõbrad, tahaks koerapõlve kiita?

Ja kui poegi vanad linnud lõunamaale viivad, meeles pea, et sulle ainult tarkus annab tiivad.

Vallavolikogu ja vallavalitsus soovivad nii õpilastele kui õpetajatele edukat ja huvitavat kooliaastat! Ke-vadeks aga 9. klasside ja 12. klassi lõpetajatele õigeid valikuid!

Lõbus meenutus õppeaasta avaaktuselt Simuna koolis. Siiri Kanarbiku foto.

PANDIVERE IV ETTEVÕTLUSMESS

Toimub 3 oktoobril 2013
kell 10-15
Muuga spordihoones

kell 15-17 seminar "Jätkusuutlik põllumajandus"

Pandivere ettevõtmismessi eesmärk on parandada ettevõtjate omavahelist suhtlemist, anda piirkonna koolidele ja elanikele ülevaade ettevõtete toodangust ja tegevusest, tutvustada mittetulundusühingute ettevõtmisi.

Kutsume kõiki ettevõtteid tutvustama oma tooteid ja ootame elanikke osalema.

Ettevõtmismessi registreerimiseks saab täita avalduse <http://www.pandivere.eu>

täiendav info tel 51911679

Osavõtt on kõikidele tasuta ja üritusel on lubatud müüa oma toodangut.

Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfond
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Vallavanema kuu

Oleme oluline põllumajanduspiirkond ning loomulikult on oluline osa meie valla ettevõtlusest seotud just selle valdkonnaga. Kaunid sügisilmad on võimaldanud meie põllumeestel hoida kokku viljakuivatamisele minevaid kulusid ning tänavusel aastal ei tohiks kellelgi teravili või kartulid halva ilma pärast põllule jääda.

Aasta põllumees Raivo Musting ütles 14. septembril Põlvas, et maale toob inimesi ainult stabiilne ja võimalikult kõrge kuupalk ning elamispinna olemasolu. Loomulikult on need olulised eeldused, et ka Väike-Maarja valla elanike arv oleks stabiilne. Samas on iga perekonna otsus endale kodukoht valida väga individuaalne. Siseministeeriumi tellimusega on alates 2008. aastast koostatud statistiliste andmete analüüs, mille abil reastatakse kohalikud omavalitsused omavalitsuste võimekuse indeksi alusel. Võime küll vaielda selle võimekuse indeksi hindamiseks kasutatavas metoodikas, kuid suhtudes loovalt ja mitte just surmtõsiselt kogu koostatud analüüsi, on meil ikkagi võimalus ennast võrrelda teiste omavalitsustega. Kindlasti on vaja mõista, et hinnangut ei anta vallale kui pelgalt valla ametnikele ja haldusstruktuurile, vaid kohalikule omavalitsusele kui territoriaalselt piiritletud üksusele. Vaadates lõpptulemust ehk 6 erineva alapunkti kaalutud keskmist (2009-2012), siis võime olla rahul, sest oleme 226 omavalitsuse pingereas tublil 45. kohal. Parim koht on meil avalike teenuste edetabelis ja me oleme selles alapunktis väga kõrgel ehk koguni 4. kohal (2012. aastal). Seega, kui me räägime, et lisaks kindlale palgale ja eluruumile peame elukohavalikul oluliseks ka avalike teenuste mitmekesisust ning nende piisavat rahastamist, siis

on Väike-Maarja vald just see omavalitsus, kus kodu ehitamiseks kanda kinnitada. Teenuste alapunktis mõõdetakse: 1. hariduse põhiteenuste olemasolu; 2. haridusvaldkonna kulud 0-19 aastase elaniku kohta; 3. sotsiaalse kaitse teenuste mitmekesisus; 4. sotsiaalse kaitse kulud elanikkonna kohta (v.a riiklik toimetulekutoetus); 5. vabaaja asutuste olemasolu; 6. vabaajavaldkonna kulud elanikkonna kohta ning 7. majanduse ja keskkonnakaitse valdkonna teenust pakkuvate munitsipaalasutuste või – ühingute arv. Hea asukoht teenuste alapunktis on tingitud sellest, et oleme pidanud omavalitsuses haridusvaldkonda prioriteetseks ning sellesse oleme me kõik ressursse panustanud. Erisusena enamusest teistest omavalitsustest oleme julgenud võtta munitsipaalomandisse Väike-Maarja õppekeskuse. Näiteks Vana-Antsla Kutsekool suleti sellel sügisel, sest kohalik omavalitsus hakkas liiga hilja munit-sipaliseerimisega tegelema. Ainuüksi Lääne-Virumaal on juba suured erinevused hariduskuludes. Kui Väike-Maarja vald panustab haridusele Lääne-Virumaal kõige enam -3450 eurot iga 0-19 aastase nooruki kohta, siis näiteks Rakvere vallal on vastavaks numbriks ainult 1960 eurot (Kadrina vallal 3342 eurot). Vabaaja valdkonna kulud on ka omavalitsustes erinevad: Väike-Maarja vald 134 eurot elaniku kohta (Haljala 65 eurot, Kunda linn 254 eurot).

Loomulikult statistilised andmed on üks tõde ning meie õnn ei seisne ainult kasutada olevas rahanumbris, vaid see on sõltuv paljudest erinevatest asjadest. Näiteks on oluline meie isiklik või meie lähedaste inimeste tervis. Viimasel omavalitsusliidu koosolekul osalesid Sotsiaalministeeriumi tervis-

hoiuosakonna ja Terviseameti esindajad, et tutvustada esmas-tasandi tervishoiu arengukava. Kindlasti üks olulisemaid teemasid haakub meie tublide perearstidega, kuid teema on ikkagi laiem. Sellesse valdkonda kuuluvad veel töötervishoiu, hambaravi, apteegi ja tulevikus vaimse tervise valdkonnad. Sotsiaalministeerium on koostanud esialgse arengukava, millega on kavandatud suurematesse keskustesse nn tervisekeskused. Tervisekeskuste rajamiseks on aastatel 2014-2019 kavandatud ka EL rahalist abi. Lääne-Virumaa esialgses kavas on planeeritud rajada 3 keskust: Väike-Maarjasse, Tapale ja Rakverre. Idee aluseks on koondada nn tervisekeskustesse 4 perearsti ja -õde, lisaks koduõde, ämmaemand, füsioterapeut. Kõigile neile tuleb anda võimalus kasutada ühtset ja korrapärast infrastruktuuri. Tervisekeskuste paiknemisel on arvestatud, et teenindatav piirkond peab olema vähemalt 6000 elanikuga. Vaadates meie Pandivere piirkonda, siis tehes koostööd Rakke, Laekvere ja Tamsalu vallaga on võimalik moodustada koguni 12 000 elanikuga teenindatav piirkond. See oleks suureks eelduseks, et tervisekeskus Väike-Maarjasse ka rajatakse. Leian, et see on kindlasti ka ümberkaudsete valdade elanike huvides, et läheduses on esmatasandi tervishoiuteenuseid võimaldav keskus. Samas ju näiteks koduõde, ämmaemand ja füsioterapeut saaks tervet piirkonda hallata. Kohtumisel toonitati, et senised perearstipraksised ei satu surve alla ning

Indrek Kesküla Struve matkal koos Hugo Tolliga Eesti Geodeetide Ühingust. Ilve Tobrelutsu foto.

nad saavad rahulikult oma tegevusi jätkata. Isiklikult loodan, et suudame meie piirkonnas kokku leppida parima lahenduse kõigile elanikele.

Õeldakse, et kui linnud hakkavad parvedesse kogunema, on varsti sügiskülmad kohal. Aga kui reklaamplakatid ilmuvad tänavanurkadele ja „suur-poliitikud“ ilmuvad külavahele, siis tark inime-te me teab, et varsti on valimisi oodata. Oleme ju valimiseaduses kokku leppinud, et iga nelja aasta tagant toimuvad kohaliku volikogu valimised, kus iga

inimene saab oma häälega mõjutada omavalitsuse homset nägu. Kas ollakse rahul seniste tegevustega või soovitakse olulisi muudatusi? Väike-Maarja vallavolikogu 19 saadiku kohale kandideerib kokku 110 asjalikku inimest. Kutsun kõiki valijaid analüüsima kandidaatide seniseid tegusid ning langetama nende vahel oma isikliku valiku.

Mahlakaid sügisvilju!

Indrek Kesküla

Vallavalitsuse materjalid

(14.08, 21.08, 28.08, 30.08, 04.09 vallavalitsuse istungid)

Maaküsimused

- Nõustuti Orguse külas maa ostu-eesõigusega erastamisega tingimustel, et moodustatakse kaks katastriüksust (3,06 ha ja 6,56 ha), määrati koha-aadress, maa sihtotstarve ja kinnitati mak-sustamishind.
- Nõustuti Simuna alevikus 994 m² suuruse maa ostu-eesõigusega eras-tamisega, määrati koha-aadress, maa sihtotstarve ja kinnitati maksustamis-hind.
- Nõustuti Orguse külas 2,99 ha suu-ruse maa ostu-eesõigusega erastamise-ga, määrati koha-aadress, maa sihtots-tarve ja kinnitati maksustamishind.
- Nõustuti Linamäe katastriüksuse jagamisega Äntu külas kaheks katast-riüksuseks pindaladega 6,28 ha ja 5,17 ha, määrati koha-aadressid ja maa siht-otstarve.
- Nõustuti Pikevere külas vaba met-samaa tükist 9,38 ha suuruse katastri-üksuse moodustamisega, määrati selle koha-aadress, maa sihtotstarve ja kin-nitati maksustamishind.

Projekteerimistingimused

- Määrati projekteerimistingimused sauna projekteerimiseks Liivaküla kü-las;
- Määrati projekteerimistingimused üksikelamu laiendamiseks Määri külas.

Kirjaliku nõusoleku andmine.

- Anti kirjalik nõusolek reovee kana-lisatsioonisüsteemi rajamiseks Kännu-küla külas.

Kasutusload

- Väljastati kasutusluba Elektrilevi OÜ-le elektrivarustuse kasutamiseks

Ebavere külas (Mäelille).

- Väljastati kasutusluba puurkaevu kasutamiseks vallas Raigu külas.
- Väljastati kasutusluba Lipulaev OÜ-le hooldekodu peahoone I korruse kasutamiseks Vao külas.
- Väljastati kasutusluba tuuleveski I ja II etapi ehitustööde rekonstrueeri-misjärgseks kasutamiseks Võivere kü-las.
- Väljastati kasutusluba Väike-Maar-ja Vallavalitsusele koolimaja tehnosüsteemi muutmiseks ja katlamaja re-konstrueerimisjärgseks kasutamiseks asukohaga Simuna alevikus, Lai tn 11.

Hanked

- Kuulutati välja lihtmenetlusega hange „Lumetõrje teostamine Väike-Maarja valla kohalikel teedel ja tänavatel 2013/2014 talvel“, kinnitati hankedo-kumendid ja moodustati hanke läbivi-i-miseks kolmeliikmeline komisjon.
- Kuulutati välja riigihange „Väi-ke-Maarja valla koristusteenus 2014“ avatud pakkumismenetluse korras, kin-nitati hankedokumendid lisa ja moo-dustati hanke läbiviimiseks kolmeliik-meline komisjon.

Sotsiaaltoetused

- Nõustuti täiendava sotsiaaltoetu-se maksimisega eelarve vahenditest 17 isikule, kokku summas 2480 eurot.

Hoolekandeaasutusse hooldamise-le suunamine

- Otsustati suunata isik hooldusele Väike-Maarja Hooldekodusse tähtajaga 15.08.2013.a kuni 31.05.2014.a.

Hoolduse lõpetamine

- Otsustati lõpetada nelja isiku hooldus.

Sotsiaaleluruumi üürile andmine

- Otsustati anda üürile üks tuba Vao külas asuvast sotsiaaleluruumist.

Vallavara rendile andmine

- Otsustati anda AS-le Antaare Meibaumi karjääri korramiseks rendile Vao külas asuv Liivapõllu kinnistu ja sõlmida maarendileping kehtivusega kuni 31.11. 2013.a.

Seisukoht keskkonnamuutmisloa muutmise korralduse eelnõule

- Nõustuti AS Tallegg keskkonna-kompleksloa muutmise järgmistel tingimustel: 1. seada kompleksloasse täiendavad meetmed ebameeldiva lõh-na tekke ja lendumise vähendamiseks; 2. kooskõlastada 2014. a ühekordse ammoniaagi seiretingimused Väike-Maarja Vallavalitsusega enne nende kinnitamist Keskkonnaametis.

Raielubade andmine

- Nõustuti Väike-Maarja alevikus Ja-kob Liivi tn 16 maaüksuselt nelja kase mahavõtmisega.
- Nõustuti Simuna alevikus Pikk tn 18 maaüksuselt ühe kase mahavõtmi-sega.
- Nõustuti Simuna alevikus Pikk tn 12 maaüksuselt ühe kase mahavõtmi-sega.

Hajaasustuse programm

- Moodustati “Hajaasustuse prog-rammis” nimetatud toetuste taotluste hindamise seitsmeliikmeline komisjon ja seati hajaasustuse programmi vald-

konnad prioriteetsuse järjekorda.

Kaunis Kodu konkurs

- Otsustati kinnitada Väike-Maar-ja valla 2013.a Kaunis Kodu konkursi tulemused ja jagada auhinnafond 600 eurot kaheksale konkursi võitnud ob-jektile.

Avaliku ürituse luba

- Anti luba FIE Silvi Pärnale Mikk-lilaada korraldamiseks 22.09.2013.a Väike-Maarja seltsimaja juures asuval maa-alal.

Reklaami paigaldamine

- Anti nõusolek Stereo Meedia OÜ-le 6x3m reklaamtreileri paigaldamiseks Väike-Maarja alevikus ajavahemikul 01.09-15.09.2013.

Projektitoetus

- Eraldati MTÜ-le Meie Kiltsi toetust 618 eurot rahvamaja katuse parandus-töödeks.
- Eraldati Eipri Külaseltsi projekti-le „Laudade, toolide ja köögitarvikute soetamine“ toetust 217 eurot.
- Eraldati Simuna Muinsuskaitse Seltsi projektile „Simuna Vabadussam-ba korramine“ toetust 400 eurot.
- Eraldati Simuna Naisteklubi pro-jektile „Naisteklubi ruumidesse inven-tari soetamine“ toetust 755 eurot.

Ettevõtlustoetus

- Eraldati Marika Käsitöö OÜ-le ette-võtlustoetust 2000 eurot.

Reservfondist raha eraldamine

- Eraldati reservfondist 2900 eurot Väike-Maarja Gümnaasiumile ja Õppe-

keskusele trepironija ostmiseks.

- Eraldati reservfondist 200 eurot toetust MTÜ-le Rakvere Haigla MTÜ-le Rakvere Haigla diatermokoagulaatori ja selle lisavahendite soetamiseks.

Üürilepingu sõlmimine

- Otsustati sõlmida üürileping Elk-data OÜ-ga bürooruumi kasutamiseks Väike-Maarjas, Pikk 7, Maarja (ruum nr 207)

Eluruumi üürile andmine

- Nõustuti korteri üürile andmisega töödandja eluruumina aadressil Lõuna tänav 11-3, Väike-Maarja alevik.

Majahalduskulude eest tasumine

- Otsustati tasuda valla omandis oleva korteri (Väike-Maarja alevik, Lõu-na tn 11 korter nr 3) 2013. a augustikuu eest majahalduskulud.

Valla valimiskomisjoni asukoha määramine

- Määrati Väike-Maarja valla vali-miskomisjoni asukohaks Väike-Maarja vallavalitsuse kantselei (Pikk tn 7, Väi-ke-Maarja alevik).

Valla infolehe valimiste erinumber

- Otsustati anda välja Väike-Maarja Valla Infolehe valimiste erinumber ja kinnitati kohaliku omavalitsuse voliko-gu valimistel registreerunud erakonda-del, valimisliitudel ja üksikkandidaa-tidel valimiskampaaniaks lehepinna kasutamise hinnakiri.

Volikogu materjalid

Kokkuvõte 29. augusti volikogu istungil arutatust
Istungil osales 18 volikogu liiget.

2013. aasta valla II lisaelarve vastuvõtmine

Ette kandis rahandusosakonna juhataja Lea Matusorg.

Otsustati võtta vastu Väike-Maarja valla 2013. aasta II lisaelarve, põhitegevuse tulud kogumahus 111277 eurot ning põhitegevuse kulud kogumahus 105 737 eurot.

Väike-Maarja Spordikeskuse põhimäärus

Ette kandis avaliku teabe ja spordiosakonna juhataja Ilve Tobreluts kes tutvustas Väike-Maarja Spordikeskuse põhimäärust ning selgitas selle kehtestamise vajadust.

Otsustati moodustada uus valla hallatav asutus – Väike-Maarja Spordikeskus, mille struktuuri kuuluvad: Väike-Maarja spordihoone, liuväli koos kelgumäe ja rambiväljakuga, spordiväljak, lasketiir ja Ebavere tervisespordikeskus – ning kinnitada spordikeskuse põhimäärus.

Kohalike teede nimekirja muutmine

Ette kandis maanõunik Diana Seep-ter, kes selgitas kohalike teede nimekirja muutmise vajadust.

Otsustati teha riiklikus teeregistris Väike-Maarja valla kohalike teede nimekirjas kokku 18 muudatust.

Detailplaneeringu koostamise algatamine

Ette kandis maanõunik Diana Seep-ter.

Möödunud aastal kehtestati detailplaneering Aburi külas Raja katastriüksusel tuuliku rajamiseks. Käesolevaks ajaks ei ole ehitustegevust alustatud asjaoludel, et soovitakse ehitada kõrgemat tuulegeneraatorit, algselt oli maksimaalseks kõrguseks 130 m, uus kõrgus maksimaalselt 145 m. Kaitseministeerium on andnud loa uue detailplaneeringu koostamiseks tingimusel, et sinna lähikonda rohkem tuulikuid ei rajata.

Otsustati algatada detailplaneeringu koostamine Väike-Maarja vallas Aburi külas asuva Tuuliku katastriüksuse maa-alale, detailplaneeringu eesmärk on elektrituuliku rajamine.

Küsimuste lahendamise delegeerimine

Ette kandis keskkonnanõunik Leie Nõmmiste, kes selgitas, et alates 01.06.2013 muudeti kehtetuks saastuse kompleksse vältimise ja kontrollimise seadus, ning alates 16.05.2013.a hakkab kehtima tööstusheite seadus.

Otsustati delegeerida Tööstusheite seaduses kohaliku omavalitsuse üksuse pädevusse antud küsimuste lahendamine Väike-Maarja Vallavalitsusele.

Detailplaneeringu vastu võtmata

jätmine ja algatatud planeeringu menetluse lõpetamine

Ette kandis jurist-nõunik Peeter Rahnik.

Kaasettekandja Indrek Kesküla edastas volikogule informatsiooni SF Pandivere OÜ avaldusest, milles palutakse algatada Karja detailplaneeringu raames Väike-Maarja valla üldplaneeringu muutmine.

Toimus nimeline hääletamine. Kohal on 18 volikogu liiget. Hääletamisest taandas end Aare Kalson.

Hääletamine:
Detailplaneeringu vastu võtmata jätmise ja algatatud menetluse lõpetamise poolt hääletasid: Sven Kesler, Marju Metsman, Avo Part, Ants Rikberg, Merike Adamson, Raili Sirgmet, Ene Preem, Olev Liblikmann.

Vastu hääletasid: Hans Kruusmägi, Jaanus Kaare, Siret Kotka, Voldemar Aksel, Jaak Aader, Mall Võhandu, Väino Haiba.

Erapooletu: Siret Stoltsen. Hääletamisest ei võtnud osa: Jaanus Kull.

Otsustati jätta vastu võtmata Väike-Maarja vallas Ebavere külas asuvalle Karja katastriüksuse maa-alale OÜ REIB poolt koostatud detailplaneering ning lõpetada Väike-Maarja Vallavolikogu 24.01.2007. a otsusega nr 1 algatatud detailplaneeringu koostamise menetlus.

Delegaatide nimetamine

Ette kandis vallavolikogu esimees Olev Liblikmann.

Volikogu liige Mall Võhandu tegi ettepaneku nimetada Väike-Maarja vallavolikogu poolt Eesti Maarahva VI kongressi delegaatideks vallavanem Indrek Kesküla ja volikogu esimees Olev Liblikmann.

Otsustati nimetada Olev Liblikmann ja Indrek Kesküla Väike-Maarja Vallavolikogu poolt Eesti maarahva VI kongressi delegaatideks.

Info

Vallasekretär Enda Elbre andis infot saabuvate kohalike omavalitsuste valimiste kohta.

Vallavanem Indrek Kesküla andis infot järgmistel teemadel:

- Väike-Maarja Vallavalitsuses alustavad tööd kaks uut ametnikku (ehitusnõunik ja vanemökonomist);
- Vao Soojatarbijate Ühistu olukor- rast (inimestele on välja saadetud kirjad ettepanekuga lõpetada korteripõhi- sed lepingud ning sõlmida kinnistupõ- hised lepingud);
- OÜ Pandivere Pansion sai tegevus- loa tegevuse alustamiseks Vao külas asuva hoone I korrusel;
- Vao külas toimuvad varjupaiga taotlejate keskuse maja soojustamis- tööd;
- õppeaasta algusest valla koolides.

Järgmine vallavolikogu istung toi- mub 26. septembril.

VÄIKE-MAARJA VALLAVOLIKOGU

algatas 29.08.2013 otsusega nr 21 de- tailplaneeringu Väike-Maarja vallas Aburi külas asuva Tuuliku katastriük- suse (katastritunnus 92702:001:0368) maa-alale. Planeeringuala pindala on 2,67 ha.

Detailplaneeringu koostamise ees- märk on ühe kuni 1,8 MW võimusega ja kuni 145 m kõrguse elektrituuliku raja- mine.

Detailplaneeringu koostamine on vajalik, kuna samale maa-alale Väike- Maarja Vallavolikogu 27.12.2012 otsu-

sega nr 38 kehtestatud detailplaneerin- guga kavandatud ühe ca 1,8 MW võim- susega ning maksimaalse ehitise kõr- gusega 130 m elektrituuliku rajamise käigus ilmnas vajadus tuuliku kõrguse suurendamiseks detailplaneeringuga kehtestatud maksimaalsest kõrgusest suuremaks.

Otsusega on võimalik tutvuda Väi- ke-Maarja valla koduleheküljel [www.v- maarja.ee](http://www.v-maarja.ee) ja tööpäevadel vallakantse- leis (Pikk tn 7 Väike-Maarja alevik).

Vallavalitsuses alustas septembris tööd kaks uut töötajat

2. septembrist alates töötab Väike- Maarja Vallavalitsuses vanemökono- mistina Helve Leetma.

Helve Leetma on nii varasema oma- valitsustöö kui erafirma kogemusega. Enam kui 5 aastat tööd Ambla Vallava- litsuses vanemraamatupidajana andis talle väga hea arusaamise omavalitsus- süsteemi toimimisest.

Kohe-kohe tuleb tal uues ametis asuda tuleva aasta vallaelarve koosta- misele. Sellesse protsessi sisseelamist kergendab Väike-Maarja kui paikkonna väga hea tundmine, sest ta on varem siin nii elanud kui töötanud - oma 6 aastat Väike-Maarja Päästekoolis raa- matupidajana.

Ise räägib ta oma uuest ametist loo- tusrikkalt: „Loodan uusi väljakutseid ja arenguvõimalusi. Ka vahemaa kodust tööle ja tagasi väheneb töökohavahe-

tusega tuntuvalt.“

Helve on usin tervisesportlane. Väi- ke-Maarja pakub selleks rohkeid või- malusi.

Helve Leetma valiti vane- mökonomisti ametikohale välja 22 kandidaadi seast.

Senine vanemökonomist Pi- ret Nurmetalul suundus samuti vastu uutele väljakutsetele ning asus tööle kultuuriministeeriu- mi siseauditi osakonda siseau- diitoriks.

2. septembrist alustas Väike- Maarja Vallavalitsuses tööd uus ehitusnõunik Viljo Müür- sep.

Viljo Müürsep lõ- petas 1983. a endise nimega Tallinna Polü- tehnilise Instituudi ning on sellest ajast peale ehitusvaldkonnaga seotud olnud. Ta töötas Vao sovhoosis, hiljem kolhoosis ehitustööde juhina. Ta töötas Vao sovhoosis, hiljem kolhoo- sis ehitustööde juhatajana, siis mõned aastad Venemaal tsiviil- ehitusobjektide juhendajana ja pärast seda ligi 15 aastat ehi- tusfirmas Raunopol, põhiliselt projektijuhina. Erinevates töö- kohtades töötamine on andnud rohkesti kogemusi.

Viljo ise räägib oma töö- kohavahetusest: „Viimasest töökohast tuli loobuda tervis- like põhjuste ja liigsuure pinge tõttu. Nüüdseks on tervis paranenud ning taas on tahtmine ehitusvaldkonnas mi- dagi teha. Loodan valla senise ehitus-

nõuniku Kristiine Adamsoni poolt ette seatud taset hoida.“

Viljo Müürsep valiti ehitusnõuniku ametikohale välja 14 kandidaadi seast.

Seni ehitusnõunikuna töötanud Kristiine Adamson pühendub nüüd õpingutele ja eneseteostusele hoopis teistes valdkondades, aga jääb valla- tööga ikkagi seotuks ja seda volikogu komisjonide koosolekute protokollija- na. Kristiine on protokollija tööd va- remgi teinud, aga nüüd, olles ise val- lavalitsuses poolteist aastat töötanud, on tal seda tema enda sõnul hoopis lihtsam teha. „Töö volikogu komisjoni- de protokollijana aitas mul varem val- laellu sisse elada, nüüd olen aga vali-

nud sama tee sellest eemaldumiseks,“ rääkis Kristiine.

Ilve Tobreluts

Simuna-Vaiatu teed saab taas liiklemiseks kasutada

Juulikuu keskpaigast alates oli kõr- valmaantee nr 17192 Simuna – Vaia- tu km 3,0-4,0 katselõigul liiklejaile suletud. Teelõik avati üldliiklusele 16. septembril.

„Nordecon AS on selle tee 0,5 km pikkusel lõigul katsetamas uut teere- mondi tehnoloogiat. Tegemist on teh- noloogiaga, mida Eestis varem kasuta- tud pole, seetõttu saadakse katsetusest

olulisi kogemusi. Uus tehnoloogia on senistest teeremondi meetoditest küll kallim, aga sellega säästetakse meile olulist maavara – kruusa – ning võetak- se kasutusele põlevkivituhka,“ rääkis abivallavanem Kaarel Moisa, kes tee- töödega tutvumas käis.

Meie tee-ehitajatel on abis Soome teeremondimehed oma tehnikaga, sest Soomes on niisugune tehnoloogia va-

remgi kasutamist leidnud ja vastav teh- nika olemas.

Algselt pidid tee remonditööd val- mis saama 1. septembriks, aga need võtavad plaanitust rohkem aega ning alates 16. septembrist avati liiklemi- seks üks sõidusuund, teisel suunal tööd jätkuvad.

Töid teostatakse Euroopa Liidu va- hendite toel.

Erametsakonsulent Aadu Raudla vastuvõtuajad Väike-Maarjas

Erametsakonsulent Aadu Raudla võtab taas metsaomanikke vastu Väike-Maarja vallamajas (Pikk tn 7) kabinetis 109 üle nädala neljapäeviti kl 9 - 13.

Lähiaja vastuvõtupäevad on: 26. september; 10. ja 24. oktoober.

Oodatud on kõik metsaomanikud metsandust puudutavate probleemidega (metsa uuendamine, hool- damine, raied, erametsaomanikele makstavad toetused).

Erametsaomanike nõustamine on riigi poolt toetatav. Kuni 2 tundi nõustamist on metsaomanikule 100% tasuta. Kuni 15-tunnise nõustamise puhul tuleb metsaomanikul tasuda 10 % omaosalus (3eur/t).

Tel 524 8963, e-post : aadukas931@gmail.com

Telefoni ja e-posti teel võib pöörduda teile sobival ajal.

Täpsustus investeringute ülevaatesse

Augustikuu infolehes oli aastatel 2010- 1013 tehtud investeringute ülevaates- se sisse lipsanud üks väike ebatäpsus. Nimelt oli seal toetuse taotlejaks Lõu- na tänava mänguväljakute kaasajasta- mise projekti puhul Väike-Maarja Valla Rahvaspordiklubi asemel kogemata märgitud Väike-Maarja Vallavalitsus.

Vabandame! Allpool õiged andmed.

14. Lõuna tänava mänguväljakute kaasajastamine

2012

Toetuse taotleja: Väike-Maarja Valla Rahvaspordiklubi

Projekti rahastaja: Põllumajandu-

se Registrite ja Informatsiooni Amet (PRIA)

Programm/meede: Leader – prog- ramm

Projekti maksumus: 37 606,00 eurot

Toetuse summa: 33 846,00 eurot

Valla osalus: 3 760,00 eurot

Kolmandik Eesti majapidamistest säästab vett

Eesti Energia e-teeninduses täidetud energiaprofiilidest selgub, et vaid kolmandik Eesti peredest on ette võtnud konkreetseid samme vee- ja veesoojendamise energiakulu vähendamiseks. See tulemus on üllatav, sest vee-soojendamine on enamasti kütte järel suurusel teine kodukulu. Just seetõttu võtame seekordses blogis vaatluse alla veekulud ning säästmise võimalused köögis ja vannitoas.

Vee kokkuhoid köögis

Ühe meüdi kohaselt on nõude käsitsi pesemine vee- ja energiasäästlikum kui nõudepesumasin, kuid tõele vastab tegelikult hoopis vastupidine väide. Säästlike nõudepesumasinatega on võimalik kokku hoida kuni 90% vett ja kuni 60% vee soojendamiseks kuluvat energiat. Kvaliteetsete nõudepesumasinate eluiga ületab tänapäeval juba 10 aastat. Sellise masinate tasuvusaeg on aga tunduvalt lühem – veidi alla 6 aasta. Maksimaalse kokkuhoiu saavutamiseks tuleks vältida poolikute masinatäite pesemist, eelistada võimalusel säästlikke (economy) režiime ja loobuda nõude loputamisest voolava vee all enne nende masinasse panemist. Võimalusel tasub kasutada programmikella ja ajastada nõudepesu öisele ajale, mil elekter on odavam.

Voolava vee all nõusid pestes kulutab keskmine 4-liikmeline perekond ligi 4 eurot nädalas. Vee survet kompenseeriva kraaniotsikuga saab seda kulu vähendada 1,5 korda. Kui aga pesta ja loputada nõusid veega täidetud kraanikaasis, võib vee- ja energiakulu veelgi väheneda. Samuti pole mõistlik sulatada külmunud toiduaineid voolava sooja vee all. Kui eelistate juua väga külma kraanivett, tasuks kraanivee kannu hoida külmkapis. Kõik tilkuvad kraanid või segistid, mille ühenduskohtadest lekib ka vähesel määral vett, tuleb parandada kiiresti, sest nii võib päevas raisku lasta isegi kuni 25 liitrit vett.

Vett annab säästa ka toiduvalmistamisel.

Näiteks juurviljade või makaronide keetmisel pole vaja täita potti veega ääreni. Sama kehtib kiirkeedukannude puhul – tassitäie vee keetmiseks ei tasu täita veega kogu kannu, vaid vajaminev veekogus. Aega ja energiat säästab ka see, kui ajada vesi enne keema kiirkeedukannus ja kasutada seda siis näiteks supi valmistamisel.

Vee ja energia kokkuhoid vannitoas ning tualetis

Vannitoas annab suurima võidu duši eelistamine vannivõtmisele. Keskmine vanniskäik võtab ligi 200 l vett, 8-minutiline dušš veesäästliku dušiotsiku puhul aga 70 liitrit. Teisisõnu piisaks vanni võtmiseks kuluvast veest koguni kolme duši jaoks. Veekulu saab reguleerida veel dušivõtu aega piirates. Igihaljad on ka soovitusel keerata kraan kinni hammaste harjamise, seebitamise või habemeajamise ajal.

Veesäästlikud dušiotsikud on täna kasutusel ligi neljandikus Eesti kodudest – nii selgub Eesti Energia e-teeninduses täidetud energiaprofiilidest. Veesäästlike dušiotsikute veekulu on keskmiselt kaks kuni kolm korda väiksem kui tavalistel segistitel. Eelistada võiks just aeraatoriga segisteid, sest need segavad veevoolu õhuga ja seega ei tundu veevool harjumalt nõrk.

Ent kuidas teha kindlaks, kas dušiotsiku vahetamiseks on põhjust? Selleks tee läbi järgmine praktiline katse: mõõda ämbrisse 4 l vee joon, aseta ämber dušiotsiku alla, keera vesi lahti normaalse tugevusega, mõõda aega palju kulub selle koguse täitmiseks. Kui 4l täitub kiiremini kui 20 sekundiga, võiksid mõelda dušiotsiku vahetamise peale.

Dušši eelistamine vannile, säästlik dušiotsik ja lühem pesuaeg võib keskmisele 4-liikmelisele perele aastas säästa kuni 10 kuupmeetrit vett ja kuni 350 kWh veesoojendamiseks kuluvat energiat. Rahalises väärtuses võib see aastas tähendada kuni 75 eurot.

Kui kasutate lokaalset boilerit, kulutate vee soojendamiseks vähem energiat, hoides vee temperatuuri alla 55 kraadi. Elektriboilerite puhul tasuks eelistada programmikellaga boilereid, mille puhul saab kütteperioodi sättida öisele, soodsama elektri hinnaga ajale. Kui boileril taimerit pole, tasuks eelistada dušši just enne magamaminekut, sest sel juhul hakkab boiler vett soendama öötariifi kehtimise ajal. Ühtlasi tasuks boiler paigaldada võimalikult lähedale kraanikausile või dušile, sest nii läheb vee liikumisel torustikku mööda kaotsi vähem energiat.

Tualettpotti valides tuleks kindlasti eelistada kahe kambriga potte, mille puhul saab reguleerida, palju vett korraga kasutada. Vanemate tualettpottide puhul on aga abiks üks kaval nipp: poti veekulu vähendada kuni kolmandiku võrra, kui asetada veepaaki näiteks veega täidetud pudel. See vähendab kambri veemahtu, mis tähendab, et iga loputusega kasutate automaatselt vähem vett.

Kokkuvõttes näitab ligi 12 000 kasutaja poolt täidetud energiaprofiilide statistika, et 4-liikmeline perekond võiks vee ja selle soojendamiseks kuluva energia kokkuhoiu kaudu aastas säästa ligi 130 eurot. Et tulemust saavutada, tuleb aga alustada õigest kohast – tegelike veekulude ja nende põhjuste väljaselgitamisest. Lihtne tööriist selleks on Eesti Energia e-teeninduses asuv energiaprofiil, mille 24-le küsimusele vastates saate ülevaate nii oma elektri, vee kui ka küttekuludest. Profiilis antud vastuste kõrval koostatakse igale vastajale ka konkreetseid soovitusi energiakulude alandamiseks koos ligikaudse investeeringu ja tasuvusajaga.

Teet Kerem

Eesti Energia energiasäästu valdkonna projektijuht

Valimisliit Meie Pandivere kutsub üles järgima head valimistava

Väike-Maarja vallas eelseisvatele kohalike omavalitsuste volikogude valimisele registreerunud valimisliit Meie Pandivere järgib hea valimistava põhimõtteid ning esitas ettepaneku sellega ühinemiseks kõigile kaaskandideerijatele.

Valimisliidu Meie Pandivere esindajad Ene Preem ja Külli Urbas allkirjastasid hea valimistava leppe ning saatsid selle ka Väike-Maarja vallas kandideerivatele Reformierakonnale, Keskerakonnale, IRL-le, valimisliidule Rukkilill ja üksikkandidaadile Sven Keslerile ettepanekuga leppega ametlikult ühineda ning üheskoos esitatud põhimõtteid järgida.

Hea valimistava põhimõteteks on valimiskampaania läbipaistev rahastamine, avaliku võimu mittekuritarvitamine, keskendumine valimiskampaanias sisuliste küsimuste ja kandidaatide avalikud poliitilised vaated ja seisukohad. Eraldi on sõnastatud põhimõtetes välja toodud, et lubamatuks peetakse valijate hirmutamist ja

äraostmist ning kandidaatide seotus erinevate huvigruppidega ja poliitilised vaated peavad olema avalikud.

Valimisliit Meie Pandivere soovib edu kaaskandideerijatele, ausat ja väärikat valimiste perioodi, sisukaid arutelusid ning kõigile head kaasamõtlemist ja mõtestatud otsuseid.

Hea valimistava on vabaühenduste liidu EMSL eestvedamisel koostatud selleks, et tõsta valijate teadlikkust, tagada valimiskampaanias ausa mängu põhimõtete järgimine ja austav suhtumine valijasse ning tugevdada demokraatiat. Igal inimesel on õigus jälgida hea tava järgimist valimiskampaanias ning juhtida teiste tähelepanu konkreetsetele tegudele, lubadustele või reklaamidele, mis hea tava põhimõtete vastuollu lähevad.

Valimisliidu Meie Pandivere esindajad **Ene Preem** ja **Külli Urbas**

Ühineme valimisliidu Meie Pandivere üleskutsega

2013. aasta kohaliku vallavolikogu valimiste Eesti Reformierakonna Väike-Maarja valla nimekirja otsustas ühineda valimisliidu Meie Pandivere ettepanekuga järgida hea valimistava põhimõtteid. Oleme üksmeelsel seisukohal, et keskendumine valimiskampaanias sisuliste küsimuste, ausa ja väärika käitumismudeli kasutamine ning lugupidav suhtumine ausa kandideerimise põhimõtetesse on meie jaoks alati olulised.

Leiame, et Väike-Maarja vallas on võimalik sellistest põhimõtetest kinnipidamisega ainult võita. Loodame, et valimisliidu Meie Pandivere ettepanekuga ühinevad ka teised valimistel osalejad.

Väike-Maarja vallas kohalikel valimistel osaleva Eesti Reformierakonna nimekirja nimel

Indrek Kesküla

Hajaasustusprogrammi 2013. aasta taotlusvoor on avatud

Väike-Maarja vald osaleb 2013. a hajaasustusprogrammis, mille **eesmärgiks on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele lastega peredele head elutingimused ning aidata seeläbi kaasa elanike arvu püsimisele hajaasustusega maapiirkondades.**

Toetust saavad taotleda Väike-Maarja valla hajaasustuses asuvate majapidamiste alalised elanikud, kusjuures taotleja elukoht rahvastikuregistri alusel peab olema sama majapidamine, millele toetust taotletakse ja registrikanne ei saa olla hilisem kui 01.01.2013. Samuti peab taotleja leibkonda kuuluma taotluse esitamise hetkel vähemalt üks kuni 18-aastane isik, kelle alaline elukoht rahvastikuregistri alusel on majapidamine, millele toetust taotletakse ja registrikanne ei saa olla hilisem kui 01.01.2013. Taotlusel võivad olla kaastaotlejad oma majapidamistega, kellele ei laiene kuni 18-aastase isiku leibkonda kuulumise nõue.

Programmist toetatakse järgmisi valdkondi:

1. veesüsteemid
2. kanalisatsioonisüsteemid
3. juurdepääsuteed
4. autonoomsed elektrisüsteemid

Toetuse maksimaalne suurus on 6 500 eurot ühe majapidamise kohta. Taotleja ja kaastaotleja rahaline oma- ja kaasfinantseering abikõlblike kulude osas peab olema vähemalt 33,33% ning toetus ei saa olla suurem kui 2/3 projekti üldmaksumusdest, seega peab taotleja arvestama vähemalt 1/3 osas oma rahalise panusega.

Taotlusi võetakse vastu 7. oktoobri 2013 Väike-Maarja Vallavalitsuses (Pikk 7, Väike-Maarja alevik) või e-maili aadressil vv@v-maarja.ee

Täpsemat informatsiooni toetatavate tegevuste ja abikõlblike kulude kohta saate Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse kodulehelt aadressilt: <http://www.eas.ee/et/avalikule-ja-mittetulundussektorile/avalike-teenuste-arendamine/hajaasutuse-programm/taotlejale>

Väike-Maarja valla kontaktisikud on:

- keskkonnanõunik Leie Nõmmiste leie@v-maarja.ee tel 329 5756;
- arendus-ettevõtlusnõunik Ene Preem ene.preem@v-maarja.ee tel 329 5766
Maakondlik programmi kontaktisik on Mati Jõgi, Lääne-Viru Maavalitsus, arengu- ja planeeringuosakonna juhataja, tel 325 8010, 505 6177, mati.jogi@l-virumv.ee

Hajaasustuse programmi 2013. aasta vooru infopäev toimub 27. augustil 2013 Lääne-Viru maavalitsuse õppeklassis, kabinet nr 3 (Kreutzwaldi 5, I korrus, Rakvere) **algusega kell 13.00.**

Väike-Maarja Gümnaasiumi 11. klassi õpilase Reelika Krummi poolt õpetaja Merle Kiigemaa juhendamisel tehtava uurimustöö raames korraldatud perepäev „Turvaline sügis“ andis huvilistele võimaluse tutvuda politsei, pääste, Kaitsejõu, ja maanteeameti tööga ning kontrollida vererõhku ja saada vastuseid terviseetemaliste küsimustele.
Ants Rikbergi foto.

Tuletõrje 94. aastapäeva rattasõit toimus Jõgevamaal Palamuse ja Saare vallas. Kokku oli osavõtjaid 164 inimest. Väike-Maarja Päästekoolist oli 12. korda toimunud matkal 8 osalejat. Ants Rikbergi foto.

Kaunid kodud Väike-Maarja vallas

Käes on saagikoristusaeg. Kokkuvõtete tegemise aeg on ka Väike-Maarja valla Kauni Kodu konkursi komisjonil. 2013. aastal pöörasime tähelepanu peamiselt asutuste, ettevõtete ja korterelamute ümbrusele. Komisjon sõitis läbi kogu valla territooriumi, Pikeverest Aburi ja Raeküla külani, Kärü külast läbi Simuna, Väike-Maarja ja Kiltsi.

Kortermajade ümbrused on päris heas korras. Maju ümbritsevad muruplatsid olid niidetud, paljud leidnud võimalusi istutada puid-põõsaid ja lilli, kuid majade üldvälimus (katused, sissepääsud, seinad) vajab korrastamist.

Ettevõtete-asutuste puhul seda kõikide kohta öelda ei saa. Nii mõnegi põllumajandusega tegeleva ettevõtete ümbrus on niitmata, laokile jäänud kraami täis. Sellist nukrat pilti võib leida valla igas piirkonnas.

Ent õnneks jagus ka avastamisrõõmu. Oli asutusi, mille ümbrus pakkus silmailu ja lisas piirkonnale oma korrastatusega lisaväärtust.

Vao ratsaklubile kuuluv hobusetall ja treeningplatsid ei anna möödujale küll aimu aktiivselt tegutsevast hobusekasvatusest – ümbrus niidetud, vana, valgete sammastega talli ümber kõikjal lilled.

Simuna endise tsentraalkatlamaja ümbrus rabas oma uue välimuse ja ümbrusega – uue eluga. Perenaise töökate kätega on kokku kogutud suur hulk põllukive, mis kõik on leidnud oma koha peenardes, muruservas, isegi ehituses täiendava elemendina.

OÜ ReinPaul tootmisterritoorium Ebavere külas on eeskujuks igale suurtootjale, suure tehnikaga tegelejale: korrastatud hooned, korralikult ülesrivistatud tootmismasinad, niidetud ümbrus.

Mati Mere kartulihoidla ümbrus Ärina külas andis aimu korda ja puhast ümbrust hindavast peremehest - eeskujulik haljastus, piinliku täpsusega ladustatud kartulivakad.

Hindamiskomisjonile jäid silma veel **RMK Triigi kontori ja Baltic Agro AS** väga korrastatud territooriumid.

Kortermajade puhul jäid silma Väike-Maarja aleviku kortermajad. Väike-Maarja alevikus on palju kortermaju/ridaelamuid, mille ümbrus on niidetud ja korras.

Jätkuvalt on väga korras **Lõuna tn 19** kortermaja territoorium, seal on alati niidetud ja hoolitsetud ümbrus ning maja terviklikult remonditud.

Kiidusõnu pälvis **Tamme tn 5A** kortermaja, kus maja esine on justkui lilleaed, maja üldilme väga korras ja puhas. Samuti on hindamiskomisjonile mitmel aastal silma jäänud **Tamsalu mnt 7** ridaelamu, kus nii maja kui maja esine haljasala on väga hästi hooldatud ja puhas.

Samuti leidis hindamiskomisjon, et **Ehitajate tee 7 ja 9** kortermajadel on suur haljastuspind, mis on hästi hooldatud ja korras ning väärib äramärkimist.

Komisjon otsustas teha vallavalitsuse ettepaneku tunnustada järgmiselt:

- Asutuste ja ettevõtete kategoorias**
- Vao ratsaklubi, hobusetall koos ratsakompleksiga (Talli ja Platsi kinnistu, Vao küla);
 - Endine Simuna keskuse katlamaja hoone, tootmismaa Simuna alevikus (Allee tn 5 kinnistu)
 - OÜ ReinPaul tootmismaa Ebavere külas (ReinPauli kinnistu)
 - Mati Mere tootmismaa Ärina külas (Sulase kinnistu)

- Korterelamute kategoorias**
- Tamme tn 5A kortermaja Väike-Maarja alevikus
 - Tamsalu mnt 7 ridaelamu Väike-

Perekond Pello koduaed Väike-Maarja alevikus. Avo Seidelbergi foto.

Allee tn 5 Simuna alevikus. Leie Nõmmiste foto.

Vao ratsaklubi tallihoone. Leie Nõmmiste foto.

Tamme tn 5 a Väike-Maarja alevikus. Leie Nõmmiste foto.

Tamsalu mnt 7 Väike-Maarja alevikus. Leie Nõmmiste foto.

- Maarja alevikus
- Ehitajate tee 7 Väike-Maarja alevikus
 - Ehitajate tee 9 Väike-Maarja alevikus

2013. aasta valla kaunimad kodud esitatakse tuleval aastal osalema maakondlikul konkursil „Lääne-Virumaa kaunis kodu 2014“.

Sel aastal maakondlikul konkursil „Lääne-Virumaa kaunis kodu 2013“ osalenud kodud olid väga edukad. 46 objekti seas tunnustati kõiki meie valla poolt esitatud objekte.

Perekond Pello kodu Kolde 7 Väike-Maarjas pälvis maakonnas peapremia ja sai tunnustuse ka presidendilt.

Perekond Haiba kodu Kolde 15 Väike-Maarjas pälvis maakonna II koha eramute kategoorias.

AS Baltic Agro tootmiskompleks Ebavere külas pälvis tunnustuse kui arenev tööstusmaastik.

Helju Nurk pälvis elutööpreemia oma kiviktaimla eest Lõuna tänava ühisaiamaade juures.

Vastuvõtt maakonna 2013. aasta kaunimate koduaedade omanikele toimub 20. septembril Venevere seltsimajas.

Valla Kauni Kodu konkursi komisjoni nimel

Meeli Veia

Lääne-Virumaa kuldpulmapaapid on oodatud austamisüritusele

Lääne-Viru maavalitsus koostöös EELK Rakvere Kolmainu koguduse ja Rakvere Karmeli kogudusega korraldab aasta lõpus austamisürituse Lääne-Virumaa kuldpulmapaaridele, kel on täitunud või täitumas tänavu 50 abieluaastat. Samuti on oodatud üritusele kõik need paarid, kel tänavu täitunud 5-aastase sammuga kuldpulmadele järgnevad pulma-aastapäevad – 55, 60, 65, 70 jne.

Pikaajaliste abielupaaride austamisüritus korraldati Lääne-Virumaal esmakordselt eelmisel, 2012. aastal. Lääne-Viru maavanem Einar Vallbaum avaldas siis lootust, et sarnaselt paari teise Eesti maakonnaga soovitakse sellest kujundada ka Lääne-Virumaal ilus traditsioon juhtimaks tähelepanu pereväärtustele ja pikaajalise abielu võimalikkusele.

Maavanem Einar Vallbaum hindas möödunud aasta vastuvõtu kordalainuks ja südamlikuks. „Tookord vastasid üleskutsele nii pikaajalised paarid ise kui nende pereliikmed, kes oma esi-

vanemad kirja panid ja kohalegi töid. Kokku osalesid 16 paari, kes tähistasid möödunud aastal oma 50., 55. või 60. pulma-aastapäeva.“

Tänavune tunnustamine leiab aset 29. novembril kell 14 Rakvere Kolmainu kirikus. „Pikk abielu on suur väärtus nii nende perede jaoks kui ka ühiskonna jaoks tervikuna. Ootame pikka aega ühist eluteed jaganud väärikaid abielupaare nautima ka sel aastal üheskoos pidulikku jõulueelset vastuvõttu. Loodame rohket osalemist,“ rääkis maavanem.

Oma osalemissoovi saab kuni 15. oktoobrini edastada maavalitsusele telefonil 325 8001 või e-posti teel maavalitsus@l-virumv.ee. Samuti on võimalik oma osalemisest teatada isiklikult maavalitsuse kanteleissse aadressil F. R. Kreutzwaldi 5, Rakvere.

Kõik on oodatud austamisüritusele kirja panema ka oma tänavu väarikat pulma-aastapäeva tähistavaid vanemaid, vanavanemaid või teisi lähedasi.

Mõttetalgud “Kotli maja tulevik”

Väike-Maarjas Pikal tänaval seisab juba aastaid tühjana meie paikkonna ühe tuntuima mehe, vaieldamatult Eesti ühe silmapaistvaima arhitekti Alar Kotli perekonna kodumaja. Omanikel, kellele hoone käekäik on küll väga oluline, ei ole paraku jaksu kinnistut korrapäraselt hooldada.

Kotlite perekonna liikmed on aastakümnete jooksul oma tegevusega väga palju panustanud Väike-Maarja aja-, kultuuri- ja arengulukku. Näiteks asutati Alar Kotli isa Johan Kotli initsiatiivil Väike-Maarjas Põllumeeste selts, Tuletõrje selts, Tarvitajate ühisus, puhkpilliorkester. Ema Elsa Kotli oli siinse naiskodukaitse eestvedaja, maanaiste seltsi asutaja, tema kui õppinud ämmaemanda abiga nägid ilmavalgust mitmed kohalikud lapsed. Alar Kotli enda töö tulemusi näeme tänapäeval

maamärkidena kõikjal üle Eestimaa. Kuulsaim nende seast, Tallinna laululava koos lauluväljakuga, on mainitud ka maailma 1000 vaatamisväärsima ehitise seas.

Nüüd on meie kord panustada Kotlite pärandi säilitamisse. Kõik inimesed, kellele kohalik kultuuripärand hingelahedane, on oodatud arutama selle üle, missugune võiks, peaks ja saaks olla arhitekt Alar Kotli vanematekodu edasine saatus.

Kohtume kolmapäeval, 2. oktoobril kell 17 Kotli maja juures (Pikk tn 20) ja pärast majaga tutvumist jätkame arutelu Väike-Maarja Gümnaasiumi algklassidemajas, Pikk tn 23.

Kadri Kopso, arhitektuuri- ja koduloo huviline väikemaarjalane

Kotli maja Väike-Maarjas Pikk tn 20. Kadri Kopso foto.

Avatud/suletud Väike-Maarja muuseum 2013. aastal

Käesoleva artikli pealkiri võtab tabavalt kokku 2013. aasta seni möödunud kuu- de Väike-Maarja muuseumi tegemised ja muuseumis teoksil oleva.

Kui 2012. aasta novembris alusta- sime paljude vabatahtlike abiga muu- seumi kogude korrastamist ja II korru- sele talutoa kolimist ning seetõttu kuni veebruarini muuseumi II korrus külas- tajatele suletud oli, siis 2013. aasta tõi alates 3. juulist seoses muuseumi küt- tesüsteemi ehitusega muuseumi näi- tuste külastajatele kaasa suletud ukse. Täna- seks on küttesüsteem tänu OÜle Emekan tähtajaliselt valmis saanud, kuid jätkub põrandate ehitus, mistõttu tuleb külastajatel veel veidi kannatust varuda. Turismiinfo otsijatele ja uurija- tele on muuseum juba augusti lõpust olnud taas avatud.

Suvistest tegemistest

Muuseumi siseruumide remondi tõttu on sel aastal olnud rohkem või- malust välitöödel käia – külastada ini- mesi ja otsida maastikul pärandkul- tuuri. Suve jooksul on Väike-Maarja muuseum olnud ettekandega osaline mitmel vahval sündmusel. Traditsioo- niliselt on suvel ikka osaletud mõnel külapäeval – 20. juulil toimus Nelikandi külapäev, mille raames oli väljakutseks ülevaate koostamine Võivere külast. Väljakutseks just seetõttu, et Väike- Maarja muuseumi kogudesse ei ole varasemast ajast talletatud materjali Simuna kihelkonna kohta. Avanduse ja Väike-Maarja valla ühinemine 2005. aastal lõi Väike-Maarja muuseumi jaoks sisuliselt uue olukorra ja lähenemise. 2011. aastal muuseumisse tööle tulles olen igal aastal püüdnud Simuna kihel- konnaga seotud materjali endise Avan- duse valla piires koguda ja osalenud külapäevadel. Usun, et 2013. aasta sü- gisest algava Pandivere paikkonna uue süstemaatilise kogumistööga avame ja aktiveerime enam ka Simuna piirkonna inimesi enda lugu koondama. Simuna piirkonnas ja külades on mitmeid väga huvitatud inimesi, kes paikkonna väärt

lugu on talletanud.

Augustikuuks oli võimalus ette val- mistada veel kaks ettekannet. Esimene neist Eesti kooliraamatukogutöötajate suveseminariks – ettekanne “Paikkonna suurkujudest”. Suur tänu Väike-Maar- ja gümnaasiumi raamatukoguhoidjale Karin Kiigele selleteemalist ettekannet soovimast! Teine ettekanne “Põnevad pärandkultuuri Pandiveremaadelt” mahtus Lääne-Virumaa pärandiralli päeva Salla külas. Pandiveremaa on täis omanäolisi ja ka lausa salapära- seid pärandiobjekte, mille lugu meile veel lõpuni avanenudki ei ole, näiteks Tamsalu valla alal olevad kiviristid ja 1117 august koosnev nn Kalevipoja ho- buse jäljerida. Versioone on mitu, sala- pära säilib.

Muuseumi juurde tõi elevust ka 9.- 11. augustini toimunud XIII Eesti küla- teatrite festival, mille mängukava kolm etendust pakkusid emotsioone muu- seumi ümbruse õuealal.

Vaimne kultuuripärand

Väike-Maarja muuseum on osaline ka mitmetes üle-eestilistes võrgustikes. Üks kultuuripäranditeemaline võrgus- tik, milles allakirjutanu osaleb on vaim- se kultuuripärandi eestkõnelejate võr- gustik. Eesti ühines UNESCO vaimse kultuuripärandi kaitse konventsiooniga 2006. aasta jaanuaris. Konventsiooni mõtte on hoida ja väärtustada ainelise kultuuri kõrval ka tabamatumat elavat pärandit. 2013. aasta aprilli seisuga on kokku liitunud juba 154 riiki. Konvent- sioon käsitleb vaimse kultuuripärandi- na kombeid, tavasid, teadmisi ja osku- si, mis on erinevatele inimrühmadele nende igapäevaelu ja identiteedi osana omased ja olulised. Need põlvest põlve edasiantud kultuurinähtused muutu- vad koos aja ja oludega.

Konventsiooniga soovitakse kaitsta elavaid kultuurinähtusi. Vaimse kul- tuuripärandi kaitse tähendab eelkõige selle elujõulisuse tagamist – väärtus- tamist ja elavas kasutuses hoidmist. Milline on meie paikkonna elav pärand,

kuidas seda ära tunda, väärtustada ja edasi kanda? Vaimse kultuuripärandi teema tutvustamine algab Pandivere piirkonnas sel sügisel paari näitusega. Esimene näitustest avatakse Väike- Maarja Seltsimaja hooaja avasündmu- sel. Pärandipäevi plaanime sügistelvel, kui saagid salves, Pandivere koostöö- piirkonna kõikides valdades. Lähemat infot nende kohta leiab edaspidi kul- tuurikalendrist.

Headest abilistest ehk muuseu- misõpradest

Muuseum muutub meile läheda- seks kui muuseumiga kokku puutume ja ennast minevikus(t) otsime ja mää- ratleme, olgu siis laiemaalt maa ja rahva loo või perekonnaloos kaudu. Meie ko- gukonnas on inimesi, kes on aidanud muuseumit oma tegevusega inimeste- le lähedasemaks muuta. Väike-Maarja Muuseumisõprade Seltsil ei ole palju ametlikke liikmeid, kuid väga suur on püsivabatahtlike arv – inimesed meie paikkonnast ja mujalt, kellele läheb korda meie paiga lugu, selle uurimine ja hoidmine. Muuseumisõbrad on ai- danud korrastada muuseumi kogusid, osalenud mõttetalgutel, aidanud ko- gumistöös, ulatanud abikäe muuseu- miruumide kujundamisel ja näituste koostamisel. Eriline tänu kuulub Kaja Kruubile, kelle loomingulisus andis uue ilme muuseumi II korruse talutoale ja kelle abil on muuseumis sel aastal kaks vahvat näitust avatuks saanud, ja muuseumisõprade seltsi liikmele Tiiu Maranile, kes on abistanud Eduard Leppiku negatiivikogu kirjete digitali- seerimisel. Kokku on Eduard Leppiku kogus 5599 negatiivi. Eduard Leppiku negatiivikogu süstematiseerimisega loodame lõpetada septembri lõpuks, mispeale on muuseumi kodulehelt nähtav ka negatiivikogu kaardrite loend ja huvitavamad kaadrid.

Männisalu raamat

Väike-Maarja muuseumisõprade seltsi väljaandena esitleti 27. juulil Männisalu küla kokkutulekul Männisa-

lu küla ajaloo raamatut “Kaar- dimängus võidetud kaotatud küla”. Raamat ilmus kohaliku omaalgatuse programmi ja Väi- ke-Maarja vallavalitsuse toel ning on valminud trükikojas Vali Press OÜ. Raamatu tiraaž 100 eksemplari on tänaseks omaniku leidnud, kuid raamatuga on või- malik tutvuda kõigis Väike-Maar- ja valla raamatukogudes, samuti on väljaanne loetav veebiraama- tuna Väike-Maarja muuseumi kodulehe ja Facebooki lehe kau- du. Pärast raamatu ilmumist on mitmetelt Männisalu, Raeküla ja Pandivere küladega seotud ini- mestelt muuseumisse jõudnud veel ainulaadseid pilte ja huvi- tavaid lugusid. Ehk saame mõne aja pärast rääkida ka raamatu I. täien- datud trükist. Männisalu küla raamat on pannud liikuma mõtted mitmetes teistes külades oma loo kogumiseks ja trüki avaldamiseks.

Muuseumi põhimäärus

Kõige värskem Väike-Maarja muu- seumiga seotud teema hetkel õhus on muuseumi põhimääruse vastuvõtmine Väike-Maarja vallavolikogu septembri istungil. Veebruari mõttetalgutel muu- seumi sisu üle leiti, et Väike-Maarja muuseum Pandivere koostööpiirkonna pärandikeskusena on toimiv ja väärib arendamist. Leppisime kokku, et sügise poole tuleme kokku muuseumi vormi üle arutamiseks. 27. augustil toimus- ki muuseumi vormi arutelu. Arutelul osales 4 vallavolikogu liiget, 3 esinda- jat vallavalitsusest, valla allasutuste juhte, muuseumisõpru. Kaaluti läbi nii sihtasutuse loomine kui valla allasutu- seks saamine. Väike-Maarja muuseum on seni olnud Väike-Maarja vallava- litsuse asutus. Muuseum ei ole olnud Väike-Maarja vallavalitsuse allasutus nagu seltsimaja või raamatukogu. Te- gevuse jätkamiseks vajab muuseum aga jätkusuutlikku vormi. Leiti, et siht- asutuse loomisel ei ole mõtet vaid ühe tegutseva keskuse (Väike-Maarja muu- seum) baasil, kui, siis peaks sihtasutus ühendama ka teisi valla turismiobjekte.

Marju Metsman (paremal) saatmas koos Eve Sarnetiga tantesuselsti Tarapita esinemist Emumäel, Pärandiralli Salla päeval, kus Marju tutvustas oma ettekandes ka põnevad pärandikultuuri Pandiveremaalt. Emumäe Arenduskeskuse foto.

Otsustati valla allasutuseks saamise poolt ja põhimääruse väljatöötamise kaudu edasi liikuda, et toimiv asutus ei hääbuks, ja näha muuseumit endiselt sümbioosis valla haridus- ja kultuuri- asutustega.

Väike-Maarja vallavolikogu on Väi- ke-Maarja valla arengukavaga ette näi- nud järgnevatiks aastateks muuseumi etapivisilise renoveerimise. Tegemist on olulise sammuga, sest eelnevates Väike-Maarja valla arengukavades on Väike-Maarja muuseum olnud süste- maatilisel edasilükatav objekt, mistõttu on muuseumi ülalpidamine olnud ainuüksi kütte osas väga kulukas.

2013. aasta vallaelarve vastuvõtmi- se käigus osutus problemaatiliseks val- la arengukavas kokkulepitud muuseu- mi renoveerimise rahastamine. Sellest nähtub, et ühe valimisperioodi ajaline perspektiiv on paikkonna loo tutvusta- mise ja hoidmise arenguks ebapiisav garantii, liiatigi kui oleme otsustanud, et muuseum väärib arendamist. Nii ei saa Väike-Maarja muuseumi kui Pandi- vere koostööpiirkonna ühe pärandikes- kuse arendamine olla juhuslik ja sihid edasilikumiseks tuleb seada aasta- kümneteks.

Marju Metsman

Väike-Maarja muuseumi juhataja

Huvitegevusvõimalused Väike-Maarja Seltsimajas 2013/2014

Ringi nimi	Kellele	Aeg	Juhendaja	Kontakt
Kõhutantsuring	kõigile huvilis- tele sõltumata east ja keha- kaalust	E 30. sept 18.00	Epp Kaljos	5563 8128 epp.kaljos@mail.ee
Noorte teatring	5.-9. kl ja 10.- 12. kl õpilastele	K 2. okt 16.00	Tiina Rumm	502 5134 tiinarumm@hotmail.com
Tütarlaste idamaine tants	7. kl – 12. kl õpilastele	R 4. okt 15.00	Kerli Võrno	523 9774 lootoosois@hotmail.ee
Algajate kunstiring täiskasvanutele.	täiskasvanutele	Tutvustav tund 26. sept 18.00 VMG ruum 202	Maie Lepik	326 1837; 5302 4437 seltsimaja@v-maarja.ee
Edasijõudnute kuns- tiring	täiskasvanutele	1. okt 18.00 VMG ruum 202	Maie Lepik	326 1837; 5302 4437 seltsimaja@v-maarja.ee
Täiskasvanute teatri- ring	täiskasvanutele	K 18.30	Tiit Alte	5597 7778
Härmaalõnga naisan- sambel	eakatele	8. okt 12.00	Valve Libene	5614 8115
Seeniorants	eakatele	8. okt 13.00	Ilme Sein	326 1222
Segakoor Helin	igas eas vanusele	E 19.30	Valve Libene	5614 8115
Saksa keel	igas eas vanusele	E ja N 17.30	Ene Nurmsoo	5697 4500
Tantsuring/kehatree- ning		N 16.00 spordihoone	Ivi Lõomets	528 6641
Kiltsi laulu ja tantsu- ring		N 10.00 ja 14.00	Merike Hövelson	524 6198

Huvitegevusvõimalused Simuna Rahvamajas 2013/2014

Ringi nimi	Kellele	Aeg	Juhendaja	Kontakt
Mudilasring	3-7a lastele	K 11.00	Angela Raik	5560 1915 angela.raik@mail.ee
Laste lauluansambel (noorem aste)	1.-4. klassi õpilastele	E 13.00	Angela Raik	5560 1915 angela.raik@mail.ee
Naisrahvatantsu- rühm	nii noortele kui soliidsemas eas naistele	E 18.30	Auli Kadastik	5558 3566 aulikadastik@gmail.com
Naisrahvatantsu- rühm „Tüdrukud“	eakamatele daamidele	T 12.00	Auli Kadastik	5558 3566 aulikadastik@gmail.com
Simuna Kapell	igas eas rahva- muusikutele	T 18.00	Eve Sarnet	501 1327
Vabatahtliku Tuletõrje Seltsi näitering	igas eas huvi- listele	T 18.30 N 18.30	Maie Rand	5647 1100 maierand@hotmail.ee
Segarahvatantsurühm „Simuna Segased“	noorematele ja keskealistele tantsuhuvilis- tele	T 20.00 N 20.00	Auli Kadastik	5558 3566 aulikadastik@gmail.com
Laulusolistid	koolieelikud ja põhikooli õpi- lased	T 15.00	Angela Raik	5560 1915 angela.raik@mail.ee
Line-tantsuring	noortele ja keskealistele naistele	K 18.30	Tiia Lepp	5598 1651 tiia.lepp@mail.ee
Laste lauluansambel (vanem aste)	5.-8. klassi õpilastele	N 14.15	Angela Raik	5560 1915 angela.raik@mail.ee
Kõhutantsuring	edasijõudnu- tele	P 15.30	Epp Kaljos	5563 8128 epp.kaljos@mail.ee
Naisteklubi	igas eas naistele		Reet Maadla	523 5544 reet.maadla@gmail.com
Eakate klubi „Elu- rõõm“	kõigile eakatele		Jüri Kalvet	323 7362 iyrka1936@hotmail.ee

Lasteringid alustasid tööd 16. septembrist.

Täiskasvanute ringid alustavad tööd 1. oktoobrist.

Eipri külamaja seob külaelanikke

Meil Eipris on just selline elukeskkond, mille pärast tasub maal elada – suurelt teelt eemal, kuid siiski vallakeskusele Väike-Maarjale mugavalt lähedal, siin on ilus ja korras, palju toredaid-tegusaid inimesi ning ühiseks kooskäimiseks hubane külamaja ja kiigeplats! Kõik on seda väärtuslikum, et paljusi on selline hea elukeskkond külarahva enda ühise töö tulemus. Pealegi, tühe maju Eipris peaaegu polegi ja elama on siia saabunud ka uusi noori elanikke. Selle üle on meil eriti hea meel, sest külaelanike suurim soov on, et pika ajalooga küla, mainitud esmakordselt juba aastal 1456, ikka püsiks.

Kui kaugemalt alustada, siis idee külamajast küpses ärkсамate inimeste seas juba mõned aastad tagasi. Kaa-luti erinevaid võimalusi, kuni jõutigi

Pildil sõlmivad külamaja avamiseks kõie lahti Eipri külaseltsi juhatuse liige ja külamaja ehitamise eestvedaja Kai Tomingas ja vanim kohalviibinud Eipri põlselanik Vaima Kivistu. Heili Nõgene foto.

majani, kus 90ndate lõpuni oli aasta-kümneid kauplus asunud, selle juurde kuulus ladu ja 2 korterit pealekauba. Kauplusehoone oli üsna trööstitus seisukorras ning potentsiaali uue poe avamiseks ei paistnud kusagilt. Nii alustatigi 2009. aastal Eipri külas vana kauplusehoone ümberehitamist küla-majaks. Esialgu kuulus hoone vallale ja külaseltsil oli tasuta kasutamise leping. 2012. aastal kinkis Väike-Maarja vald hoone Eipri Külaseltsile. MTÜ Eipri Külaselts koostas 3 projekti, mis tõid maja ümberehituseks PRIA LEADER-meetmest 82 770 eurot. Väike-Maarja Vallavalitsus toetas maja valmimist 3 536 euroga. Maja ehitusel tegid küla-elanikud ja teised abilised vabatahtlikku tasustamata tööd arvestuslikult enam kui 6 100 euro ulatuses. Üheskoos lammutati, koristati, puhastati, tehti siseviimistlust, haljastati maja ümbrus. Tellitud ehitustöid teostas aga AS Antaares.

Kokku on MTÜ Eipri Külaselts koostanud 7 projekti, millega on saadud kohalikult omavalitsuselt, kohaliku omaalgatuse programmist ja LEADER-meetmest toetusi 92 243 euro ulatuses – seda nii maja ehituseks, inventari soetamiseks kui kaheks suuremaks kogukonna ajalugu väärtustavaks ürituseks – Eipri kooli kokkutulekuks 2012. aastal ja tähistamaks 555 aasta möödumist Eipri esmamainimisest 2011. aastal.

Jõuamegi tänasesse päeva – augusti keskel avati tundmatuseni muutunud hoone külamajana. 10. augustil kogunesid Eipri küla keskele vana kaupluse juurde nii külaelanikud peredega, koostööpartnerid, sõbrad ja tuttavad lähikaudsetest küladest, vallavalitsuse ja maavalitsuse esindajad. Kõik selleks, et pidulikult kuulutada avatuks ametliku nimega Eipri Küla Maja. Avamise fotod iseloomustavad hästi valitsenud õhkkonda – soojus, inimeste naerul

näod ja kallistused, külaelanike enda valmistatud hõrgutised laual. Mitu aplausi, hulga tänusõnu ja nimed autahvlil teenisid kõik need, kes aastate jooksul on maja valmimist toetanud ja abis käinud.

Suured asjad ei sünni kahtlemata ilma eestvedajateta – tõenäoliselt oleks Eipri nägu hoopis teistsugune, kui külas poleks Kai Tomingat. Kai ise teeks nüüd siinkohal märkuse ja ütleks, et külarahvas on ju kõike koos teinud. Jah, tõepoolest, majaehitus tõi kokku ja sidus külarahvast nii kui ei kunagi varem. Inimesed panustasid oma aega ja energiat, arutlesid ühiselt küla tuleviku üle ja tegid käed tolmuseks. Ometi oli Kai selle juures suur initsiaator, lisaks veel projektide-aruannete kirjutaja ja töötegija. Temaga koos on alati aktiiv-

selt kaasa löönud terve Tominga talupere ning küla tuumikgrupp. See on imetletav oskus algatada suuri asju, innustada inimesi ja tekitada sünergia. Meie-tunne tõukab aga kõiki suurte tegudeni. Palun aplaus Kaile ja Eipri külarahvale!

Avatud Eipri külamaja esimesel korrusel on avar saal, leivaahi, kööginurk ja nn meeste ruum, mille koroonalaud juba rohkelt kasutamist on leidnud. Teisel korrusel on laste mängutoad ning nn naiste tuba, kus näiteks tulevikus kangast kududa, perenaisele kasulikke oskusi õppida või miks mitte ka sügisõhtutel ühiselt filme vaadata. Soojemal ajal on aga mõnus istuda majatagusel terrassil.

Eipri rahva kõrvu paitab korduvalt ka külalistelt kuulnud hinnang, et maja on väga hubane. Maja head aurat võime muidugi ka ise kinnitada – külarahvas tõepoolest tahab majas ja ühistel üritustel käia. Juba on majas tähistatud sünnipäevi, peetud infopäevi ning mitmeid küla ühiseid üritusi: vastlapäeva, jõulupidu, külakooli kokkutulekut ning mitmeid küla koosolekuid. Mõtted liiguvad õpitubade ja regulaarsete ühisürituste poole, sest oluline on, et maja ikka rakendust leiaks. Möödunud aastal kolmefaasilise elektrisüsteemi sisseadmiseks korraldatud heategevuslik jõululaat andis aga indu ka tänavu juba varakult jõululaadaks valmistuma hakata. Eipri külamajas on võimalik oma infopäevi, koolitusi, sünnipäevapidusid ja muid üritusi korraldada teistelgi soovijatel.

Kui lisaks külamaja avamisele mõelda tagasi ka kevadesse, mil Eipri kiigeplatsil peatusid sajad Roheliste rätaretkel osalejad, võib kahtlusteta öelda, et 2013 läheb Eipri jaoks ajalukku ühe erilise aastana.

Heili Nõgene

Reisi- ja seiklushuvi tõi Hiina noormehe koos kaaslastega Vao külla

Hiina noormees YANG FAN tuli huvitava mõttele otsida laiaist ilmast temaga ühel ja samal päeval – **5. oktoobril 1990** – sündinud inimesi, luua nendega sidemeid, kohtuda nendega ning uurida, millega nad tegelevad. Eesmärk on näidata kõigile elulugusid, mis on alguse saanud täpselt ühel ja samal päeval, filmida neid inimesi, rääkida nende unistustest ja eesmärkidest.

Mongooliast õnnestus Yang Fanil leida 3 inimest, Venemaalt 5, Soomest, Islandilt, Leedust ja Eestist igaühest 1 ning lisaks veel teised riigid. Kokku on kavas külastada vähemalt 14 inimest.

Reisist ja kohtumistest valmib Hiina rahvus-televisioonile film, mille vaatajaskonna suurus on Eesti väiksust arvestades päris hoomamatu. Varem oli noormehel soov jätkata õpinguid Ameerika Ühendriikides ning perekond kogus selle tarbeks raha. Siis aga tekkis selline huvitav idee Hiina filmimaailmas kaasa lüüa ning õpinguteks kogutud raha otsustati kasutada hoopis harukordse reisi kulude katteks. Samas on Yang Fan teinud ka dokumentaalse filmi, mis sai rahvusvahelise tunnustuse. Filmi sisuks oli 2200 km jalgrattareisi Tiibetis ja seda siis kui ta oli vanuses 13-16 aastat. Sellest reisist kirjutati ka raamat.

Käesoleval reisel on noormees koos saatjaskonnaga teel olnud juba 4 kuud. Yang Fan ise sõidab suurema osa teest külgekoriga mootorrattaga, tema kaaskond autoga.

Saatjate seas teeb reisi kaasa ka Yangi isa, kes aitab jäädvustada reisi ja kohtumised filmile. Seltskonnal on kaasas akudega töötav väike helikopter, millega saab reisi ja kohtumisi filmida 200 m kõrguselt.

Venemaa läbimiseks kulub reisiseltskonnal kaks kuud. Venemaalt suunduti Soome, sealst lennukiga Islandile ja Soome tagasi ning siis laevaga Eestisse.

Eestist aitas noormehel kontakti otsida Hiinas töötav ja hiinlannaga abielus olev Eesti ajakirjanik Leslie Leino. Eestlane, kes on sündinud 5. oktoobril 1990, on Vao külas elav noormees Mihkel Mehiste. Mihkel Mehiste sõnul oli esialgne info sellisest kokkusaamisest üllatav ning tekitas mõningast umbusku. Kuid lähemal uurimisel selgus, et Yang Fan on reaalselt filmi tegemas ning ta oli nõus kohtuma temaga täpselt ühevanuse hiinlasega.

Eestis külastas Yang Fan koos reisi-

kaaslastega esialgu Tallinna ja seejärel Jõhvit, kus on Mihkel Mehiste esivanemad, ning siis Rakveret. 3. septembril saabusid hiinlased kolmekesi Vao külla. Kõigepealt külastati Vao külas paiknevat ratsatalli, mille tegevuses ka Mihkel Mehiste kaasa lööb. Seejärel näitas Yang Fan teda ennast tutvustavat ja iseloomustavat lühifilmi. Seda on võimalik näha internetiski: <http://www.youtube.com/watch?v=R5qtyjFoYZw>

Suhtluskeeleks oli inglise keel, aga meeste omavahelist hiinakeelset juttu oli väga huvitav kõrvalt kuulata. Mitte midagi tuttavat kõrvu ei kostunud, aga põnevust tekitas küll. Ei tule ju väga tihti ette olukorda, kus Hiina mehed ühes väikeses Eesti külas elava pere köögis hiina toitu valmistavad!

Oma idee teostamisel on Yang Fan kohtunud 5. oktoobril sündinud inimestega ning filminud erakord-

Mihkel Mehiste jälgimas Hiina meeste osavust kokakunstmis. Ilve Tobrelutsu foto.

Hiina numbrimärgiga autol olev kiri – Peking, Moskow, Rome – andis märku reisi teekonnast. Ilve Tobrelutsu foto.

Omamoodi elamuseks kujunes hiinlaste pelmeenide valmistamine Mehistete pool. Meeste harukordne vilumus seda teha ja hiina pelmeenide koostis tekitas huvi ja elevust. Juba pelmeenidesse lisatav sibula kogus oli aukartustäratav. Lisaks veel ingver, hulk küüslauku ja erikastmeid. Mihkli vanaema Ester oli köögis ametis meeste varustamisega vajalike nõude ja vahenditega.

seid kaadreid. Isegi on tulnud filmida Yang Faniga täpselt ühevanuse neu sünnitust. (<http://www.youtube.com/watch?v=ZZZ4Ommk5po>)

Eestist liiguti edasi Leetu. Huvireisijate autol aga olev kiri - Peking, Moskow, Rome - laseb aimata teekonna jätkumist Euroopa lääne ja lõuna suunas.

Ilve Tobreluts

Hooldekodu päevakeskus pakub tegevusvõimalusi puuetega noortele

Alates 24. septembrist ootame igal teisipäeval kell 10.00 - 14.00 Väike-Maarja Hooldekodu (Ravi tn 1) päevakes-

kusesse puuetega noori.

Õpime igapäevaseks eluks vajalikke oskusi ja veedame si-

sukalt aega.

Tegevusi juhendab **Tiia Uut-salu**. Päevakeskuse tel **346 1345**.

Väike-Maarja kool ajateljel 1723–2013

- Väike-Maarja kihelkonnakool avati esmakordselt aastal 1723 ja suleti juba järgmisel kümnendil. Uuesti avati kool aastal 1750.
- 1787. aastal jäi Eestimaa tegutsenud 215 koolist alles 29. Väike-Maarja kihelkonnas tegutses aastal 1786 kümme kooli, kuid ajavahemikul 1800–1833 ei olnud enam ühtegi õppeasutust.
- Väike-Maarja kihelkonnakooli kolmas algus oli aastal 1873, kui kool alustas tööd leerimajas (praeguse muuseumi asukohal).
- Väike-Maarja kihelkonnakool tõusis oma tasemele alles aastal 1883, mil õpetajatele hakati maksma palga ning koolmeistrina asus tööle Riia Balti seminari kasvandik Peeter Koit. Koolis pöörati erilist tähelepanu saksa ja vene keelele.
- Aastast 1884 töötati kahe õpetajaga. Aastal 1887 allutati kool haridusministeeriumile ja õppekeeleks sai vene keel.
- Uus tõusuperiood kooli ajaloos algas aastast 1893, mil koolijuhiks sai Jakob Tamm.

Maja valmis 10. oktoobril 1924 ja teenis kooli aastani 1970. 3. märtsil 1970 koolihoone põles.

- 1927. aasta augustikuust on sai direktoriks Hugo Lipp ja 1928. aastast sai kool uuesti riigigümnaasiumite võrku. 1934. aastal toimus koolireform ja gümnaasiumi taheti ära kaotada.
- 1935. aasta koolireformi ajal asutati lastevanemate komitee, mille ülesandeid oli seni täitnud Väike-Maarja Ühisreaalgümnaasiumi Toetamise Selts. 1929. aastal kingiti lastevanemate komitee poolt koolile lipp.
- 26. mail 1938 pandi nurgakivi algkoolimajale ja 26. oktoobril algas koolimajas õppetöö. Ruumid olid kuueklassilisele algkoolile. 1936. aastal valminud projekti autor on Alar Kotli.
- 1940. aastal Väike-Maarja Gümnaasium likvideeriti ja Saksa vägede sisestuleku järel (Väike-Maarjasse jõuti 30. juulil 1941) avati Väike-Maarja Keskkool. Eduard Kansa asemel sai direktoriks Arnold Kivistu. 1941.–1944. aastal töötas kuueklassilise

kutsuda.

- 11. oktoobril 1976 avati uus koolihoone aadressil Pikk 1.
- 1983. aastal alustas uuesti tööd 1940. aastal loodud vilistlaskogu. 11. oktoobril 1983, s.o 110. aastapäeval, sai kool uuesti sõjaeelse eeskujul valmistatud lipu.
- 1986. aastal asus koolijuhina tööle Mati Lukas. Mati Lukase ajal (1986–1989) renoveeriti algkoolimaja.
- Eesti taasiseseisvumise ajal, aastatel 1989–1992, töötas koolijuhina Mihkel Mänd.
- 5. mail 1995 sai pool sajandit tegutsenud Väike-Maarja Keskkoolist uuesti gümnaasium. Õpilasi oli siis 664. Koolijuhina töötas Arvo Kukk.
- Alates aastast 2002 hakkasid õpilaste arvud vähenema. Õppeaastal 2002/2003 õppis koolis 645 ja juba järgmisel õppeaastal 584 õpilast.
- 1998. aastast 2005. aastani juhtis kooli Marje Eelmaa. Laste arvud olid suured ja igas aastakäigus oli kolm paralleeli. Riiklik õpilaskodu rajati põhikooliastme juurde aastal 2004.
- Aastal 2006 renoveeriti poiste töö-

Koolimaja 1924-1970. Pauline Terehovi joonistus.

- Kihelkonnakooli kursus oli kolm aastat ja jagunes kaheks klassiks – ülemaks ja alamaks. 1898. aastast tütarlapsi enam kooli ei võetud. 1901 asutati Väike-Maarja tütarlastekool.
- Pärast Jakob Tamme surma, aastal 1907, asus kooli juhatama Märt Meos. Tema ühendas kihelkonnakooli ja tütarlastekooli üheks Väike-Maarja kihelkonnakooliks.
- Aastast 1907 oli kool kolmeklassiline ja juba aastast 1911 töötas neli klassi.
- 1918. aastal, Saksa okupatsiooni ajal, sai juhataks Karl Kaalep, kuid juba oktoobris põgenesid meesõpetajad seoses punakaardi lähenemisega ja kool jäi seisma. 16. jaanuaril 1919 tuli Märt Meos Väike-Maarjasse tagasi ja avas kooli uuesti.
- Aastal 1919 muudeti senised kihelkonnakoolid kõrgemateks seitsme õppeaastaga algkoolideks. Aastast 1920 juhtis kooli Aleksander Remmel.
- 1922. aasta sügisel moodustati iseiseisvad Väike-Maarja kuueklassiline algkool ja Väike-Maarja Ühisreaalgümnaasium. Gümnaasiumi asus juhtima Leonhard Mikiver ja algkooli Juhan Heinpalu.
- Gümnaasiumile hakati uut maja ehitama aastal 1921.
- 22. mail 1921 osteti Kehra jaama lähedalt lõpuni ehitamata koolimaja, võeti lahti ja veeti Väike-Maarjasse.

algkoolina ka Väike-Maarja Mittetäielik Keskkool.

- 1949. aastal liideti Väike-Maarja Mittetäielik Keskkool ja Väike-Maarja Keskkool ning sellest ajast on nooremad klassid Pika tänava lõpus ja vanemad õpivad Pika tänava alguses.
- Aastal 1957 oli õpilaste arv esmakordselt suurem kui 500. 1959. aastal vahetati ideoloogilistel kaalutlustel välja direktor Kivistu ja tööle asus Richard Tõnspöeg. Samast aastast kehtestati kaheksaklassiline koolikohustus.
- 1960. aastal alustati tootmisõpetusega ja profiiliks valiti põllumajandus.
- Aastal 1963 Tõnspöeg tagandati ja direktori kohuseid täitis kuni oktoobrini Helju Tombak. Seejärel asus direktori ametikohale Endel Kiili.
- 1963. aastal lõi eesti keele ja kirjan-duse õpetaja Eduard Leppik kooli koduloomuuseumi.
- 1970. aastal, pärast koolimaja põlemist, koliti ühte koolimaja aadressil Pikk 23 ning alustati tööd kahes vahetuses.
- 1972. aastal asus kooli juhtima August Saaremäel. Samal aastal eraldati kooli internaadmajast kolm toakest koduloomuuseumile.
- Aastal 1973 tähistati kooli juubelit ja pärast seda sai traditsiooniks iga viie aasta tagant vilistlased kokku

Väike-Maarja kool ootab aastapäeva tähistama

Väike-Maarja gümnaasiumi juured on sügaval ajaloomullas. 290 aastat tagasi, kui Väike-Maarjas hakati haridust andma, külvati esimesed seemned, millest ehk just viimase 140 aastaga on kasvanud tugev puu, kes on saatnud laia ilma 90 keskharidusega lendu.

Oktoobris kutsub see puu enda juurde kõiki õpilasi ja õpetajaid, kellele ta toetus-pinnaks olnud on. Ja teate mis – see puu, meie juubilar, pole sugugi põdu-ra tervisega, vaid tal on elujõudu ning tulevikku.

Käies hiljuti õppeaasta algul Väike-Maarja gümnaasiumis külas, oli suur rõõm kuulda direktor Raili Sirgmetsa suust, et õpilaste arv on võrreldes kevade ja möödunud õppeaastaga suurenenud, ning tõdeda, et ümberkaudsetest põhikoolidest on õpilased hakanud taas tulema õppima oma valla gümnaasiumisse. Meie kooli õpilaste tulemused olümpiaadidel ja riigieksamitel on ikka sellist valikut vaid toetanud.

12. oktoobril tuleme Väike-Maarjas kokku, et üheskoos oma kooli 140. aastapäeva tähistada ning juubilarile head soovida.

Päevakava:

- 12.00 – Spordivõistlused Väike-Maarja spordihoones - korvpall ja male
- 15.00 – Jumalateenistus Väike-Maarja kirikus ja mälestushetked kalmudel
- 17.00 – Aktus Väike-Maarja seltsimajas
- 19.00-02.00 – Peoõhtu Väike-Maarja gümnaasiumi peamajas. Mängib ansambel Pixels.

Piletid on müügil Väike-Maarja gümnaasiumi kantseleis, Väike-Maarja lillipoes Maarjalill ja Väike-Maarja muuseumis. Osalustasu saab kanda ka Väike-Maarja Gümnaasiumi Vilistlaskogu arveldusarvele 10502017067003 (SEB), selgitusse märkida „Juubel, nimi, lõpetamise aasta“.

Piletite hinnad:

kuni 11.10.2013 – 12 eur
kokkutuleku päeval – 14 eur
VIP-pilet – alates 25 eur
VIP-piletiga saab toetada vilistlaste poolt Väike-Maarja gümnaasiumile

aastapäevaks üliolulise portatiivse võimendi kinkimist.

Samuti ootab kool väga kingiks raamatuid, mille nimekirjad on ära toodud vilistlaste kodulehel. Kui raamat, mida ise, sõprade või lennuga kinkida, on välja valitud, tuleks sellest teada anda kooli raamatukogule. Kokkutuleku päeval võiks raamatud tuua gümnaasiumimaja registreerimislauda ajavahemikus kella 14-19.

Juubelipäeval on võimalik alates kella 14st saada koolisööklas kehakinnitust ning neile, kes vajavad öömaja, on ka see võimalus õppekeskuse õpilaskodus olemas (vajalik on ette registreerimine telefonil 327 0910, ööbimiskoha maksumus 10 eur/öö).

Nagu ikka, on kokkutulekul müügil kooli sümboolikaga meeneid, algkoolis on üles seatud õpilastööde näitus ja toimub nii mõndagi põnevat.

Vilistlaskogu saab taas kokku 5. oktoobril kell 14 Georgi söögitoa II korrusel, et ettevalmistustele viimane lihv anda.

Ja seejärel kohtume juba endiste klassi- ja koolikaaslaste, endiste ja praeguste õpetajatega oktoobri teisel laupäeval, 12. oktoobril Väike-Maarjas. Ilusat kooli aastapäeva!

Info

- Väike-Maarja gümnaasiumi kantseleist ja telefonil 327 0910,
- Väike-Maarja gümnaasiumi kodulehelt www.v-maarja.ee/vmgym/
- vilistlaskogu kodulehelt www.v-maarja.ee/vilistlased/
- Facebooki lehelt www.facebook.com/VaikeMaarjaGumnaasiumiVilistlased.

Raimo Maasik

Väike-Maarja Gümnaasiumi Vilistlaskogu esimees

Meie kooli lugu

Kuigi kooliharidust on Väike-Maarja ümbruskonnas antud juba 290 aastat, ehitati esimene koolimaja Väike-Maarjasse 1869. aastal. Kooli avamine võttis üksjagu aega. Ja alles 1873. aastal alustas seal tööd Väike-Maarja kihelkonnakool. Praegu on selles majas muuseum. Peagi jäid õpilaste rohkuse tõttu ruumid kitsaks ja 1898. aastal otsustati tütarlaste vastuvõtt kooli lõpetada. Sellega ei saanud aga mõned ärgsamad kodanikud kuidagi leppida ja otsustati rajada tütarlastele kool.

Kool avati 15. detsembril 1901. aastal Väike-Maarjast ühe kilomeetri kaugusel Müürikul väga kitsastes oludes. Et tütarlastekool sügisel kindlustada kõikide vajaminevate ruumidega, renditi 24 aastaks kodanik Jostsonilt kivi-maja Tamsalu - Rakvere teeristil. Kivi-maja jäid ruumid õpetajatele, koolijuhatajale, köök, sahter, söögiküba. Klasside tarvis alustati puidust juurdeehitusega kohe 1902. aasta suvel. Praegu on siin kooli raamatukogu ja saal. 29. septembril 1902 õnnistati maja sisse ja õppetöö võis alata.

Koolimaja hakati rahva poolt kutsuma tütarlaste majaks ja kihelkonnakooli poisslaste majaks. Kuna õppetöö käis vene keeles, siis tunnistusel ei olnud mitte Väike-Maarja tütarlaste kool vaid **Malo-Mariinskoe gorodskoje natšalnoje ženskoje utšilištše**. Vene keelest tõlgituna siis **Wäike-Maarja tütarlaste linna algkool**. Selle nime kinnitas koolile Riia õppekonna kuraator 4. oktoobril 1901. aastal.

Artikli koostamisel kasutatud raamatuid

- Wäike-Maarja kihelkonnakool, praegune algkool 1873- 1923
- Eduard Leppik, 275 aastat üldhariduskooli Väike-Maarjas (1998)

Mina olen

Lidia Arumägi,

algkooli raamatukoguhoidja – Väike-Maarja Keskkooli õpilane aastatel 1957- 1968. Kooli tööle tulin 1985. aastal. Meeldib. Ei kahetse.

Eduard Leppiku raamatut „275 aastat üldhariduskooli Väike-Maarjas“ ja Väike-Maarja Gümnaasiumi kroonikat sirvis kooli praegune direktor

Raili Sirgmet

Hoidke meie Eesti rahvatantsu!

Maa on täis inimeste jälgi, ka meie segarahvatantsurühma jälgi, mida on maha jäetud erinevate tantsude tantsimisel.

1988. aasta septembrikuus said kokku endised tantsijad-vilistlased, kes otsustasid kooli 115. aastapäeval esineda. Õpiti selgeks kaks tantsu ja esinetigi aastapäevakontserdil. Sellest sai alguse Väike-Maarja keskkooli vilistlaste segarühm, hilisem rahvamaja B-segarühm, praegune Tantsuselts Tarapita B-segarühm.

Esimestel aastatel käidi koos pühapäeviti, sest enamus tantsijaid olid õppimas kõrgkoolides ja töötasid kaugemal. Esineti kooli ja rahvamaja üritustel, võeti osa maakonna pidustustest, Pandivere päevadest, Härmalõnga klubi õhtutest, kooli 120. aastapäeva pidustustest, esineti koolile gümnaasiumi nime andmise pidulikul aktusel 1995. aastal ja president Lennart Merile Wiedemanni-nimelise keeleauhinna üleandmise kontserdil Väike-Maajas.

Alates 1996. aasta sügisest kandis rühm nime Väike-Maarja rahvamaja B-segarühm. 1990., 1994., 1999., 2004., aastal võeti osa vabariiklikest rahvatantsupidudest Tallinnas ja 1996. aastal ESTO päevadest Tallinnas. Rühm on käinud esinemas Soomes 1992. aastal Sonkajärvil, Iisalmis, Keitele päevadel ja võtnud vastu ka Soome rahvatantsurühmi. Kahel aastal, 1998 ja 1999, olime külas Rootsis Jönköpingis, kus kutsujaks oli Rootsi Eesti Selts. Väike-Maarja valla külaliste grupi koosseisus käisime Norras Sirdali kommunis 1996. aastal ja koos maakonna kultuurigrupiga jõululaadal Saksamaal Plöni lähedal Dörnicks külas. 1996. aastal olime külalisteks Saaremaal Kaarma sõprusvallas.

6.-13.11.1996 külastas grupp Väike-Maarja valla taidlejaid meie sõprusvalda Norras – Sirdali kommunis. Norra reisi tegid kaasa tantsuõpetaja Aino Lukman, rahvatantsijad Aivar ja Egne Liivalaid, Raimo ja Katrin Maasik, Viktor Adamson ja Helle-Mall Niinemets, Väike-Maarja rahvamaja juhataja Mare Taar, muusikakooli direktor Vallo Taar ja valla kultuurinõunik Ilve Tobreluts.

Rahvatantsu sealkandis eriti ei harastata ning seetõttu pakkus meie tantsupaaride esinemine ning rahvariite ilu ja omapära sealsetele rahvale huvi ja naudingut. Õpetasime ka kohalikule rahvale mõned eesti tantsud selgeks.

1998. aasta novembris käis B-segarühm Saksamaal Pölni lähedal Dörnicks külas suuratalunik Bustorfi farmis, kus peeti seitsmes jõululaat. Kui kohale jõudsime, tõmbasime kaarhallis nõruga kuuse lae alla tala külge, panime keset saali pikad lauad ja seinte äärde müügliletid ning laadaplats oligi valmis. Sakslastele maitseid eriti meie mesi, sprotid ja jõhvikamoos. Eesti laadale kutsutud grupp juhtis Mihkel Mänd, käsitööd, kunsti ja toidupoolist pakusid Raivo Riimi poolt juhitud Saksa klubi liikmed. Tantsugrupis olid Helle-Mall Niinemets, Viktor Adamson, Meeli Veia, Sirje ja Rein Orro, Külli ja Aivo Urbas, tantsujuht Aino Lukman ning kultuuritegelased Mare ja Vallo Taar.

Tantsijatel olid esinemised laadaplatsil, tänavatel, vanadekodudes. Väga huvitav oli aga ekskursioon Syldi saarele. Saime teada, et Saksamaal on päkapikkudel kerge elu, sest nad toovad sussi sisse kingitusi vaid 6. detsembril.

1998. aastal külastas B-segarühm Rootsi Jönköpingi linna, mis on Lääne-Virumaa sõpruslinn. Kutse saime maakonnast, mille oli saatnud Rootsi-Eesti Selts. Majutamine oli Eesti peredes. Kohtusime Rootsi tantsugrupiga, esinemisi oli väga erinevais paigus. Huvitav oli õhtu seltskonnatantsude klubi tantsijatega, kus õppisime uusi tantse.

Koos tantsisid nii noored kui vanad. Kaasas oli pillimeheks Raivo Valmsen ja rahvatantsijad: Kaie ja Airi Jõesaar, Helve Noorlind, Kalev Kadak, Meeli Veia, Ilmar Aasumets ja Aino Lukman.

1999. aasta juuni algul käis Väike-Maarja B-segarühm rootslaste kutsel Jönköpingis, kus osales iga-aastaselt suvealguse peol Kalajs. Pidul algas karnevali-rongkäiguga ja lõppes ilutules-tikuga. Terve päev olid kontserdid, kus meie tantsijad esinesid erinevates kohtades. Kaasas oli meil pillirühm: Eve Sarnet, Evi Ojasoo ja Väino Pall, tantsijad: Kaie ja Airi Jõesaar, Kaia ja Veiko Klean, Meeli Veia, Ilmar Aasumets, Helve Noorlind, Kalev Kadak, Külli ja Aivo Urbas.

25.-31. juulini 1995. aastal oli Väike-

Maarja Keskkooli vilistlaste ja õpetajate naisrühm Üla-Savo Noorsooliidu kutsel kontsertreisil Soome Vabariigis maakonnapidustustel Iisalmis ja Sonkajärvil. Meiega koos oli Porkuni kapell Sirje Luige juhendamisel. Need pidustused toimuvad iga aasta 30. nädala lõpus. Reedel ja laupäeval olid üritused turuplatsil, kus kontserdid vaheldusid spordivõistlustega. Pühapäev algas hommikuse jumalateenistuse ja rongkäiguga sangarite hauale. Seejärel toimus matk Maasikaneemele – kaunile peopaigale, kus toimus kontsert. Esinemisi oli veel Kajaanis, Runni tervisekeskuses, vanadekodudes ja Sonkajärvil.

2004. aasta vabariiklikul tantsupeol andsin juhtimise üle Egnele – noorele

Esimese Pandivere päeva rongkäigus 1988. a. Foto Aino Lukmani erakogust.

Laeval, teel sõprusvalda Sirdalisse Norras 1996. a. Foto Aino Lukmani erakogust.

Tantsuhoos Saksamaal 1998. a. Foto Aino Lukmani erakogust.

Väike-Maarja seltsimajas 2002. a. Foto Aino Lukmani erakogust.

tantsujuhile.

Elu kannavad traditsioonid ja ajalugu. Oleme ka ise natuke ajalugu – nagu lõng moodustab ühe triibu rahvariide kangast. Need asjad on meile olulised, kui nad lähevad edasi, jätkuvad, osana igapäevases elust, mõtteviisis. See annab meile elujõudu.

Raasuke rahutust, veidike vallatust, ühtlast üksmeelt, vägevast visadusest, ei pisimatki pahandust, ei natukegi nurnat – vaid nakatavat naeru ja rõkkavat rõõmu ning alati tahtmist midagi teha ja midagi suuta, midagi liikuma panna ja muuta.

Ära varja oma silmi valguse eest! Sa võib-olla ei tea, et silmad muutuvad valguseta arglikuks.

Ära varja oma südant armastuse eest! Sa võib-olla ei tea, et süda muu-

tub armastuseta tundetuks.

Ära varja end iialgi sõprade eest! Sa võib-olla ei tea et sõpradeta jääda võid üksikuks ...

On mälestuste laegas aardeid täis, neist igaüks on võltsimatu, ehe ... ja aastatega, nõnda sulle näib, veel just-kui säravamaks muutub iga ehe.

Virve Osila

Hoidke seda mälestuste aaret – eesti rahvatantsu, kui head sõpra, et aastate pärast võiksite öelda – ma täitsin aardelaeka kullateradega.

Ilusat saabuvat sügist!

Aino Lukman

Ootame kõiki

26. oktoobril kell 18.00 Väike-Maarja Seltsimajas Tantsuselts Tarapita põhirühma 25. sünnipäeva kontserdile ja sellele järgnevale peoõhtule.

Täpsem info: tarapita@v-maarja.ee

Tarapita tantsijad

Rahvusvaheline Noore Looduskaitsja laager Saksamaal

13. juulist kuni 20. juulini toimus Saksamaal Baieri rahvusparkis rahvusvaheline Noore Looduskaitsja laager (Junior Ranger camp 2013). Laagrisse läksin Eestit ja Lahemaa rahvusparki esindama koos Maris Sepa ja Magnus Kaldjärvega, kes esindasid Vilsandi rahvusparki.

Startisime 13. juuli varahommikul lennujaama poole. Lennukiga lendasime Saksamaale, edasi sõitsime rongiga Baieri rahvusparki poole ning õhtuks olimegi kohal. Olime tulnud kohta, kus meile anti õõbimiseks väikesed majakesed-barakid, nendest veidi eemal asus peamaja, kus saime kõik esimest korda kokku. Kohalejõudmise päeva õhtul proovisime erinevate maade rahvustoitte, mille iga riigi osalejad pidid vastavalt eelnevale kokkuleppele kaasa võtma.

Kogu nädala jooksul anti meile erinevaid tööülesandeid. Me pidime tutvuma kohalike metsavahtide tööga, korastama matkarada, tegelema sooparandusega ning suhtlema ja koostama plakat-ajalehe laagri päevadest.

Lisaks eelnevalt nimetatud ülesannetele toimus meil ühel päeval ka suurem väljasõit, mille käigus külastasime kohalikku klaasivabrikut ja looduskeskust, saime kõndida puude kõrgusele ehitatud rajal ja ronida ka tõelise mäe tippu.

Iga päeva sisse mahtusid ka erinevate riikide rahvusparkide tutvustused ja kõik päevad lõpetasime lõkkeõhtu ning ring- ja seltskonnamängudega.

See laager andis mulle juurde julgust suhtlemiseks ja samuti sain seal laagris praktiseerida oma inglise keelt.

Minna Joor

Kiltsi Põhikooli 9. klassi õpilane

Kiltsis on algamas uus projektiaasta

Eelmise õppeaasta jaanuarikuus osalesin Ungaris Comeniuse projekti ettevalmistaval töökoosolekul. Koos Iirimaa ja Ungari õpetajatega sai paika pandud uue projekti nimi, eesmärgid ja tegevused. Uus projekt kannab nime „Water – every drop counts“ (Vesi – iga piisk loeb). Lisaks Kiltsi Põhikoolile osalevad tegevustes ka Ungari, Hispaania, Portugali, Bulgaaria ja Iirimaa õpetajad ja õpilased.

Projekti eesmärgiks on tõsta laste teadlikkust vee olulisusest ning kasvatada uut öko-generatsiooni, kes peavad oluliseks keskkonna kaitsmist. Plaanis on mitmeid erinevaid tegevusi, mis on ära jaotatud kahe aasta peale. Esmalt

alustavad õpilased oma riigi veestiku kirjeldamisega ning teevad selle kohta ettekande, mida esitletakse esimesel projektikohtumisel Ungaris. Lisaks pildistatakse veekogusid, kujutatakse erinevaid vahendeid kasutades veemolekule, kevadel teeme veega seotud keemia ja füüsika katseid.

Lisaks esimesele projektikohtumisele Ungaris on meie õpilastel ja õpetajatel võimalus sel aastal külastada ka Hispaanias ja Bulgaarias.

Kati Hiir

Kiltsi Põhikooli loodusainete õpetaja

Kuidas Simuna kandis suvest sügis sai?

Peaaegu kolm kuud oli Simunas ja selle ümbruses valitsenud rahu. Päike paistis, ilmad olid mõnused ja soojad. Vahel harva sabistas veidi vihma. Õpetajad, kokad, koristajad, õpetaja abid, töömees ja isegi raamatukoguhoidja olid läinud puhkusele. Hommikuti magasid lapsed kaua ja kui üles ärkasid – kadusid – kes kuhu. Ühed läksid tööle, et veidi taskuraha teenida, teised sõitsid kodukandist hoopis ära vanavane-mate või sugulaste juurde. Kolmandad vedelesid rannas, päevitasid ja ujusid. Sõideti ratastega, mängiti kossu, ehitati onne, käidi marjul, seenel ja oldi niisama. Üks laps luges isegi juturaamatut. Kestis suvevaheaeg. Kusagil kauges tulevikus terendas küll ka selle lõpp ja kooliaja algus, kuid sügisele ei tahetud sugugi mõelda.

Paari nädala eest aga hakkas üleüldisesse mõnusesse puhkusemeeleollu tekkima mingit kummalist rahutust, ärevust ja signinat, saginat. Need, kes suveks ära olid sõitnud, tulid tagasi. Rannast peletas rahva ära üha jahedamaks muutuv vesi. Võimla tegi oma ukseid valla ja jäi oma endisi ja uusi fänne ootama. Vanematele, kel seni, rõõmus ja rahulolev naeratus näol, oma laste tegemisi jälgisid, tekkis otsaette sügav murekorts, sest laste riided ja jalanõud olid suvejooksul väikeseks jäänud ja koolitarbed vajasid uuendamist. Ega's midagi, võeti lapsed kaasa ja mindi linna poodi uusi asju ostma. Õpetajad, kokad, koristajad – hakkasid taas kooli ja kodu vahet sõeluma. Ja üleüldse oli koolimajas tavapäratult palju võõrast rahvast, harjumatu valget tolmu ja isegi värvilõhna oli tunda.

Koolimaja valmistus eelolevaks sügiseks ja talveks eriti hoolikalt. Kuna lasteaeda oli oodata senisest rohkem lapsi, siis laiendas koolimaja oma lasteaiaruumi. Samuti otsustas ta, et lõpp kallile elektriküttele. Lasi vahetada radiaatorid ja uuendada katlamaja, et lastel ikka talvel hea soe oleks. Seoses edukalt lõppenud remondiga oli Simuna koolimajal oma lastele ka palve: „Hoidke minu uusi, ilusaid ja mitte eriti tugevast materjalist radiaatoreid ja neid ühendavaid soojavee-torusid!”

Õhus oli rõõmsat ärevust ja elevust. Kõige rohkem elevust ja ärevust oli nendes peredes, kus laps sel aastal kooliteed alustas. Pisikestelt tüdrukutelt ja poistelt küsisid suured tädid ja onud tüütuseni: „Noh! kas tahad juba kooli minna?” Mis küsimus see üldse oli? Muidugi tahtsid väikesed tüdrukud ja poisid kooli minna! Ja neil endil tekkis päris palju küsimusi, millele isegi emad ega isad ei osanud vastata.

„Kus on minu klass? Kes on minu õpetaja? Ei tea, kas ta kuri ka vahel on? Mitu raamatut ma homseks läbi pean lugema? Millal ma targaks saan? Kas ma olen nüüd suur?” ja nii edasi ja nii edasi.

Kooli juhtkond, õpetajad ja töötajad olid otsustanud, et varem või hiljem saavad kõik suuri ja väikeseid inimesi vaevanud küsimused ka vastused. Kõik oli õppeaasta alguseks valmis.

Simunas ja selle ümbruses läks elu jälle tavapärastesse rööbastesse. Suverahu oli selleks korra lõppenud ja alanud jälle sügiselag, mis ühtedele meeldis ja teistele mitte. Kolmandad suhtusid erapooletult, kuid tegid siiski kõike kaasa.

Kaja Põldmaa

Simuna Kooli direktor

Väike-Maarja Pasunakoori suvi oli täis muusikat

Suvi on aeg, kus pidevalt kusagil midagi toimub. Ja kus on rahvarohke üritus, sinna on oodatud ka puhkpillimuusikud.

Tänavune suvi oli Väike-Maarja Pasunakooril erilisel toone ja tegus.

Alustasime suve mais kontserdiga „Põhjakeskuses”. Ees ootasid Tamsalu laulupidu ja Pandivere päev.

Üks olulisemaid esinemisi juunis ja suvel üldse oli kindlasti osalemine Kuressaare laulupeol Saaremaal. Ühe soojaga andsime seal kontserdi ka sõprusvallas Kaarmal Aste külaplatsil.

Juulikuu suursündmuseks sai esinemine Tallinnas Raekoja platsil „Ava Lava” üritusel, mis oli tõeliselt rahvarohke. Samal kuul esinesime ka Ida-Virumaal Pagari mõisa piknikul koos kohaliku Mäetaguse orkestriga. Meenub soe ja südamluk vastuvõtt.

Augusti esinemisi alustasime Tõrva loodusfestivalil „Las jääda ükski mets”. Kontsert toimus maalilise Riiska järve kaldal. Ühtlasi avasime seal ka Tõrva linnapäevad.

Augustikuuksse jäi ka esinemine Paasi suguvõsa kokkutulekul Arumetsa

talu hoovil. Nädal hiljem esines Väike-Maarja Pasunakoor Tallinna loomaaia Rebasemäe piknikuplatsil, kus publikuks Põhja-Eesti Regionaalhaigla arstid ja õed.

1. septembril marssis orkester tuhande õppuriga „Hariduspäeva” üritusel läbi Jõgeva linna.

21. septembril aga andis kollektiiv kaks kontserti Palamuse väljanäitusel. Ja suvi läbi saigi...

Oktoobris algab uus hooaeg. Siis ootavad ees uued väljakutsed. Aasta 2014 on pasunakooril plaanis vastu võtta „Uusaastakontserdiga”. Järgmisel suvel aga toimub Eesti Vabariigi XXVI laulupidu. Ka selle nimel tuleb vaeva näha. Nii et pillidel pole aega rooste minna.

Lõpetuseks tahaksin tänada kõiki pasunakoori liikmeid, kes suveüritustel osalesid.

Usun, et meie esinemised toovad tuntust ka Väike-Maarja vallale.

Vallo Taar
dirigent

12 tundi head muusikat kõikjal Eestis!

1. oktoobril tähistab Eesti Muusika-nõukogu rahvusvahelist muusikapäeva suurejoonelise heategevusliku projektiga. Muusikapäeval antakse **rohkem kui 120 tasuta lühikontserti** kõikjal Eestis, mille ühiseks eesmärgiks on väärtustada ja propageerida muusikakultuuri, samas ka tutvustada muusikuid ja muusiku elukutset. Kontserdid annavad võimaluse Muusikapäevast tasuta osa saada, muusikaga tutvust teha või lihtsalt muusikat nautida endale meelepärases paigas.

Muusikapäev algab juba varajasel teisipäevasel hommikutunnil, kui esimene kontsert toimub Elektriraudtee rongis liinil Keila-Tallinn (väljub Keilast 8.34). Päeva jooksul toimuvad kontserdid veel haiglates, ministeeriumites nii Tallinnas kui Tartus, mitmetes kohvikutes, kirikutes aga ka muusikakoolides ja kultuurimajades üle Eesti. Eksklusiivsematest kontserdipaikadest võib esile tõsta näiteks Harku Vangla, Liiklusregistri büroo ja kaubanduskeskused.

Muusikapäeva kontserdid jõuavad Tallinnasse, Tartusse, Narva ja Pärnusse, aga ka Sillamäele, Kohtla-Järvele, Jõhvisse, Tapale, Kadrinasse, **Väike-Maarjasse**, Kuressaarde, Muhusse, Raplasse, Keila-Joale, Keilasse, Haapsallu, Viljandisse, Lääne, Otepäele, Põltsamaale, Nõole, Võrusse, Valgasse, Põlvasse, Jõgevale, Karksi-Nuia, Kilengi-Nõmmele, Sindisse, Vändrasse, Tõrvasse, Kiviõlisse, Käinasse, Kärklasse, Kiili, Väana ja mujale.

Muusikapäeva programm on heategevuslik ning oma panuse projekti õnnestumisele on andnud kokku 125 kontserdipaika ja üle 330 muusiku! Muusikutest astuvad lavale nii klassikalised kooslused (nt. Ooperisolistid

Annaliisa Pillak, Mati Palm, Pirjo Püvi, saksofonikvar-tett SaxEst, pianistid Auli Lonks ja Mihkel Poll jt.), jazzmuusikud (nt. Jaak Sooäär, Tõnu Tubli, Raul Vaigla jt.), folkmuusikud (VEM trio, meestelaulu ansambel) ja ka mitmed koorid (nt. Tallinna Kammerkoor). **Lääne-Virumaal** toimuvad Muusikapäeva raames järgmised kontserdid:

Väike-Maarja Muusikakoolis kell 16.00 – 16.45 kontsert „Klassikaraadio tuleb külla”, esinevad Auli Lonks (klaver), Pipilota Neostus (flööt) ja Johanna Randvere (tšello)

Kadrina Huvikoolis kell 16.00 – 16.45 esinevad Kadrina Kunstide Kooli erinevad ansamblid

Tapa Muusikakoolis kell 18.00 – 19.00 esinevad muusikakooli õpilased Rahvusvaheline muusikapäev algatati 1975. aastal ja seda tähistatakse ülemaailmselt 1. oktoobril. Päevased üritused kulmineeruvad õhtuse muusikapreemiatega tseremooniaga, kus Eesti Kultuurkapital ja Eesti Muusikanõukogu annavad üle preemiad silmapaistnud muusikutele ja muusikategelastele. Preemiatega tseremooniast teeb otse-ülekanne ka Eesti Televisioon (ülekanne algab 1.10 kell 19.00 ETVs).

Täpsem programm ja lisainfo www.muusikapäev.ee või Muusikapäeva Facebooki lehelt.

Aleksandra Dolgopolova

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

Väike-Maarja Muusikakoolis alustab tööd eelklass

Käes on september – tarkuse kuu.

Nagu paljud koolid, alustas ka muusikakool oma tööd 2. septembril. Nii on maja taas täis muusikat, askeldamist ja remondimehi.

Sel aastal alustab taas tööd eelklass.

Eelklass on eelkõige nendele väikestele muusikasõpradele, kellel on edaspidi plaan asuda õppima muusikat meie koolis. Eelklassis lauldakse ja

mängitakse, õpitakse nooditarkust ja tutvutakse erinevate pillidega.

Eelklassi esimene kokkusaamine on **teisipäeval, 1. oktoobril kell 18.00** seltsimajamaja teisel korrusel.

Eelklassis ei ole sisseastumiskatseid. Õppetund toimub üks kord nädalas. Õpetajaks on Rutt Vilu.

Registreeri tel 326 1177 või 503 1910. Kohtumiseni muusikakoolis!

Vallo Taar

Klassikaraadio tuleb külla

1. oktoobril kell 16.00 tuleb Väike-Maarja Muusikakoolile külla **klassikaraadio**.

Toimub kontsert-lindistus Väike-Maarja Seltsimaja saalis. Esinevad noored muusikud: **Auli Lonks** (klaver), **Pipilota Neostus** (flööt), **Johanna Randveer** (tšello).

Kontsert on tasuta. Oodatud on kõik muusikahuvilised!

Alima kutsub treeningutele

Kõhutantsustuudio Alima alustab Väike-Maarja vallas oma treeningutega uuel hooajal juba septembri lõpus. Meie kokkusaamise kohaks on saanud läbi aja Väike-Maarjas seltsimaja peeglisaal ja Simunas rahvamaja suur saal.

Sellel hooajal alustame Simunas alates 29. septembrist pühapäeviti kell 15.30-17.00 ja Väike-Maarjas alates 30. septembrist esmaspäeviti kell 18.00-19.30.

Kõigile, kellele meeldib tantsida ja trenni teha, aga peavad aeroobikat liiga kiireks ja tavalist sportimist liiga igavaks, soovitaksin ma tulla kõhutantsutreeningule. Kõik huvilised on teretunud ja mitte kedagi ei saadeta tagasi.

Kõhutants on sobilik kõigile, ilma pikkuse, vanuse ja kehakaalu piiranguta. Eelnev tantsukogemus ei ole vajalik. Peaasi, kui on piisavalt kannatlikkust ja õpihimu, siis ei jää ka tulemused tulemata!

Kõhutants lõdvestab, parandab

painduvust, lisab nõtkust, muudab kõnnaku graatsilisemaks ja naiselikult voolavamaks. Arendab suurepäraselt kehatunnetust, annab ilusa kehahoia-ku. Noortele naistele valmistavad liikumised puusadele ja kõhule ette lihasid sünnituseks ja sünnitusjärgseks taastumiseks. Vanematel daamidil tekitab probleemid soolade ladestumise, radikuliidi, luude hõrenemise, keha kangeks jäämisega ja jällegi on kõhutants suureks abiks.

Tantsutrennides unustatakse mured, sulandutakse muusikasse ja elatakse selles. Kõhutants toob sära silmadesse, muudab rahulikumaks ja tasakaalukamaks ning annab energiat.

Täpsem info:

tel 5563 8128, epp.kaljos@mail.ee

Epp Kaljos

Talutoidupäev, sügislaad ja hooaja avapidu Väike-Maarja Seltsimajas

Kätte on jõudnud sügis ja on algamas pimedam ja porisem aeg. Selleks, et sügisõhtuid täita meeleolukalt ja seltskondlikult, alustab Väike-Maarja Seltsimaja oma hooaega talutoidupäeva, sügislaada ja hooaja avapeoga **5. oktoobril**.

Kell 11.00 – talutoidupäev ja sügislaad

Laadale kohased jõukatsumised ja meelelahutus nii suurtele kui väikesetele.

Talutoidupäevast osavõtjate vahel selgitatakse välja:

- **parim kohapeal, õues valmistatud toit;**
- **parim hoidis;**
- **parim küpsetis;**

- **huvitavaim Eesti talutoode.**

Parimatele auhinnad!

Toidud, hoidised ja küpsetised võib valmistada ainult Eestis kasvanud toorainest – puuvili, juurvili, aedvili, teravili, metsaanid, liha, kala jne. Huvitavama talutoote konkursile on oodatud kõik, mida Eestimaa taludes toodetakse.

Kell 11.00 – avataktse seltsimaja jalutussaalis Anne Helene Gjelstadi Kihnu-aineline fotonäitus “Suur süda – tugevad käed”.

Fotodel on jäädvustatud Kihnu ja Manija auväärsesse ikka jõudnud naiste elu ja rikkalik kultuuripärand. Traditsioone au sees hoides kannavad need eakad naised vanade kommete kohaselt endiselt rahvarõivaid ja annavad järeltulevatele põlvedele edasi oma

käsitööoskusi.

Fotonäitus “Suur süda, tugevad käed” on soe ja südamlík kummardus kultuurile, millega kokkupuude muutis fotograaf Anne Helene Gjelstadi elu. Käsitöökunstniku haridusega, mitte väga edukas ärinaises ärkas leinavaid Lemsí küla naisi vaadates fotokunstnik, kes nelja aastaga kogunud auhindu ja tuntust nii Norras kui väljaspool seda.

Kell 19.00 – hooaja avapidu seltsimajas

Estraadikava „Kolmekesi paaris“ – Peeter Kaljumäe ja Meelis Sarv.

Tantsuks ansambel C-Duur ja üllatusesinejad.

Avatud kohvik!

Piletid:

- eelmüügis 5 eurot,

- kohapeal 7 eurot.

Laudade reserveerimine ja info: tel 326 1837, 5302 4437, e-mail: seltsimaja@v-maarja.ee

NB!

5. oktoobril sõidab etetellimisel VENNAD VEDU OÜ 8-kohaline buss (1 km 45 senti, tellimine tel 515 3621).

Laadale on kaupleva oodatud kõik, kes müüvad toidu-kaupa, põllumajandus-, aia- ja metsasaadusi, talutehnikat, käsitööd ja muudki vajalikku.

Ootame kõiki kaupleva ja hooaja avapidustustel osalema!

Info ja kauplejate registreerimine: Väike-Maarja Seltsimaja, e-post: seltsimaja@v-maarja.ee telefonid 326 1837, 5302 4437

„Kolmekesi paaris“ etendub Väike-Maarja Seltsimajas hooaja avapeol 5. oktoobril kell 19.00

“Elu võib nimetada kordaläinuks, qi konjak mida me joome on ... vanem qi naine kellega me magame!”

Meil on heameel Teile teatada, et nüüd lõpuks on käes see erakordne hetk, kus Teile saabub külla härrasmeeste duo ja te saate oma silmaga kaeda ning kõrvaga kuulda, rahvusvahelistel lavadel, nii siin kui sealpool ookeani, etendatud humoorikat estraadietendust

“KOLMEKESI PAARIS!”

Etenduses kõlavaid kupleesid, intermeediume, romantilisi viisikesi ja sketše esitavad näitlejad

Peeter Kaljumäe ja Meelis Sarv.

Paluks mulle pudel veini? – Mis aasta? – Soovitavalt kohe!

Tõstame pokaali heade inimeste tervisex - meid on ju nii vähe alles jäänud!
<http://www.youtube.com/watch?v=ltTQcRCxogE>

Peeter Kaljumäe ja Meelis Sarv estraadikavas „Kolmekesi paaris“.

Kunstiringid kutsuvad huvilisi osalema!

Väike-Maarja seltsimaja kunstiringid alustavad tegevust.

Eesmärgiks on arendada igas õpilases piltlikku mõtlemist, nägemismälu, vormitaju, väljendusoskust.

Tutvume väga suure ja huvitava värvidemaailmaga – värviõpetusega, valguse ja varjuga, kompositsioonivõtetega jne.

Edasijõudnute kunstiring alustab tegevust **1. oktoobril kell 18.00** Väike-Maarja gümnaasiumis, ruumis 202.

Alustab ka algajate kunstiring täiskasvanutele. Kui soovid vaba aega meeldivalt sisustada ja tahad teha kunsti oma rõõmuks, **oled oodatud tutvustavasse tundi 26. septembril kell 18.00** Väike-Maarja gümnaasiumis, ruumis 202. **Õppetöö algab 3.**

oktoobril kell 18.00.

Tunnid toimuvad üks kord nädalas, 2,5 h.

Õppemaks 10 eurot kuus.

Kunstiringe hakkab juhendada kunstiõpetaja Maie Lepik.

Kui oled otsustanud osaleda, siis registreeru kohe!

Väike-Maarja Seltsimaja

Nurgake Pandivere päeva eelõhtul avatud kunstiringi näitusel. Ilve Tobrelutsu foto.

Telefonid: 326 1837 5302 4437
e-mail: seltsimaja@v-maarja.ee

Noorte teatriring alustab taas

Väike-Maarja Noorte Teatriringi II hooaeg alustab 2. oktoobril kell 16 Väike-Maarja seltsimajas.

Teatriring töötab draamaõpetuse põhimõttel, kus mängude käigus arenevad laste ja noorte intellektuaalsed, füüsilised ja emotsionaalsed võimed.

Teatriringi juhendaja Tiina Rumm seab endale ülesandeks arendada rin-

giliikmete esteetiliste väärtuste tunnetamist, vaatlusvõimet, väljendusoskust, näitlejameisterlikkust.

Draamaõpetuse meetodil läbi viidava ringitöö tulemusel on võimalus aidata lapsel/noorel paremini mõista oma igapäevast käitumist, mõista oma piiratust, arendada eneseteadvust, arendada loovust, analüüsioskust,

fantaasiat, koostöövõimet. Õpetada lahendama reaalsituatsioonis ette tulevaid probleeme. Draamaõpetuse seisukohalt tähendab õppimine alati koosõppimist.

Seega ootame rohkelt uusi liikmeid! Info Väike-Maarja seltsimajast, tel 326 1837, 5302 4437

Pühapäeval, 27. oktoobril taas seniortantsuga!

Kaks pidu seniortantsuga on peetud Väike-Maarja rahvamajas: aastatel 2011. ja 2012. Vahepeal on maja saanud uueks nimeks seltsimaja.

„Möte, et igaüks tegelgu rangelt ainult oma asjadega on jama. Kes saaks olla nii isekas?“ – Myrtie Barker.

Pidu ei ole projektipõhine. Sellegi peo viime Härmalõnga klubisse, algusega kell 13.00. Peoga tähistame Väike-Maarja Seltsimaja seniortantsurühma Kuremarjad nimepäeva. (Eelmised nimed on olnud Memmede tantsurühm,

Härmalõnga tantsurühm)

Seoses uue nimega rühmale võite pakkuda kingituseks mõne joonistuse, mis sobiks rühma logoks. Teised toovad jälle kingituseks 1-2 esinemisnumbrit.

Külalisena palume esinemisnumritele kaasa elama kõiki Väike-Maarja Põllumeeste Seltsi esimehi koos abikaasadega. Seltsimaja taidlusringidest on osavõtusoovist juba teatanud segakoor Helin, näitering, köhutants, kunstiring, saksa keel ja vallamaja erirühm. Kindlasti tuleb peole sõsartantsu-

rühm Roelast (juht Mall Moor, Rahva Maja direktor Reet Alavere). Roela on olnud juba aastaid maakondlike pidude paik seniortitele.

Ootan pakkumisi ja tulijate arvu! Teie oodake kutseid, mis tulevad kindlasti, ühel või teisel moel.

Kohtumiseni Väike-Maarja Seltsimajas!

Ilme Sein
tel 326 1222

Teade Kallid seniortantsuhuvilised ja lauljad!

Ilse Püss, Maria Arike, Leili Olvi, Anne Talu, Mare Keerus, Helgi Tealane, Mall Türbsal, Luule Kütt, Signe Jürna, Mare Soovik, Juta Sander, Rita Mihhejeva, Ester Mäe, Ella Uuspõld, Ellen Tambi, Maarika Kaasik ja paljud, paljud teised, kelle nimesid meie veel

ei tea.

– Millelegi pühendatud elu on elamist väärt ...

Ja kõik asjad nõuavad harjutamist ning on seejärel lihtsad!

Harjutamine hakkab jälle pihta oktoobrikuus. Ikka teispäeviti: **laulmine**

kell 12.00, õpetaja Valve Libene tel 5614 8115, **tants kell 13.00** – Ilme Sein, tel 326 1222 Olete väga oodatud! **Saame kokku 8. oktoobril**, siis on kindlasti paigas ja korras maja uued aknad ja ukсед ning imetlemist on küllaga.

Ilme Sein

Pink Väike-Maarja kiriku ukse kõrval tänab

8. septembril, Väike-Maarja kiriku nimepäeval, Neitsi Maarja sündimise päeval avati Väike-Maarja kiriku ukse kõrval pink tänuks neile, kes aitasid taastada 2010. aasta augustitormis murdunud kiriku tornikiivri.

Abikae ulatajaid oli palju:

- annetuste kontole laekus üksikisikutelt, ettevõtetelt, koguduselt ja korjandustelt 22 811 eurot;
- kultuuriministeerium toetas 63 912 euroga;
- EELK toetuse suurus oli 12 000 eurot;

- Muinsuskaitseamet pühakodade säilitamise ja arengu investeeringute programm toetas 20 000 euroga.

Pingil on silt tänusõnadega „Tänuks abi eest augustitormis murdunud tornikiivri taastamisel“ ja selle õnnistas jumalateenistuse eel sisse koguduse hooldajaõpetaja Enn Salveste. Tegemist on 1890. a Koonu mõisa sepa poolt valmistatud ja nüüd uue ilme saanud pingiga.

„Pink on hea meenutus ja tänu

neile, kes oma annetuse tegid. Inimene, kes tuleb ükskõik millisest Eestimaa otsast, kas jumalateenistusele või kalmistule käima, saab pingil istudes olnud meenutada ning tunda end osalisena selles tänuväärses ettevõtmises,“

rääkis Enn Salveste.

Nimepäeval toimus kirikus väga kaunis kontsert „Hingemuusika“, kus esinesid sopran Pille Lill, Oksana Sinkova flöödil ning Tiina Tenno oreil.

Ilve Tobrelutsu foto.

Suve lõpust, sügise algusest ja „vabastajatest“

September on kirjas küll sügiskuuna, kuid astronoomiline sügis algab 22. septembril ja kuu esimest poolt võiks ka suvekuuks nimetada – eriti tänavu. Järgnev kuu – oktoober on rahva poolt kutsutud ka viinakuuks.

Vanal ajal (talude aegu) valmistati suve algul kodudes õlut ja kalja, mida jätkus heinaajaks ja kauemgi. Kuid suvel oli ka paras ja soodne aeg puskari (rahvakeeles samakas) valmistamiseks. Suvi ja koolivaheaeg oli meile lapsepõlves üks muretu ja huvitav aeg, kus karjas käies tuli peale tavalise loomade valvamise ka mõnel aastal puskari-ajamise juures meski vaadi juures tuld jälgida ja hoida see parajana, et üle ääre ei keeks. Kaks suurt vaati, millest esimeses oli kartuli ja teravilja jahude segu vesililahus (selle vaadi alla tehti tuli) ja teises jahutusvesi. Aurutoru (keeratud vasktoru) tuli meskinõust ja läbis jahutusnõu ning all oli kraan, kust siis lasti piiritus välja. Seda tavaliselt destilleeriti (lasti läbi kasesöe) ja hiljem lahjendati veega. Nõud olid tavaliselt 200-liitrised vaadid. Karjasepõlves sai isegi seda kraami proovida.

Augustikuu vallalehes oli juttu Eestis 1944. a suvelahingutest ja septembris toimunud Avinurme ja Porkuni lahingutest. Porkuni lahingu eel oli Narva poolt taandunud umbes 1500-meheline väeosa jõudnud Porkuni järve ja Sauevälja küla vahele (Eesti Entsüklopeedia nr 7, lk 417), kus 21. septembril toimus väga verine lahing NL Eesti laskurkorpuse ja Saksa üksuste (koosnes peamiselt 20. Eesti diviisi võitlejatest) vahel. Punaarmee võidelnutele on mälestusmärk Loksa külas ja Saksa poolel võidelnutele Vistlas. EE nr 7 andemetel oli Saksa poolel 500 langenut ja 700 vangivõetut. Eesti laskurkorpuse mehi sai surma 74, venelasi aga sadu (H. Rossi andmetel). Saksa poolel võidelnutest lasti hiljem (õhtul) iga kümnes maha, ent lahingus. Saksa poolel langenuid oli erinevatel andmetel 150-190 ja vangivõetuid samas suurjärgus.

Määri külast pärit Eesti kaitseväge kapten Laud kamandas Kitsemetsas varjunud mehi Porkuni alla. Osa aga otsis taludest erariideid, et metsa varjuda. Küllap mõnelgi õnnestus see plaan. Punaväed aga lähenesid ja nii kodukülas Võiveres kui ka lähedastest küladest on vanemate inimeste juttudest teada mitmed mahalaskmised. (Määris Keskküla Joeli vend, 3 (4?) Pärnumaa noort meest, Nadalamas klassiõde Aino isa, Orguse külas üks mees jne, RPK-st klassivend Erichi isa Avinurme lähedal). Kõik need ja kindlasti mujalgi Eestis toimusid mõrvad tavalise venelaste põhimõtte järgi – mahalaskmine põgenemiskatsel. Kindral Lembit Pärn andis käsu Eesti laskurkorpusele jõuda Tallinna enne venelaste üksusi, et välistada nende suuremaid kuritegusid – tapmisi ja vägistamisi.

Määri külas ühe talu keldris olid varjul peamiselt naised, lapsed ja vanurid. Üks vanem mees läks välja ja pakkus Vene ohvitseridele viina (või puskarit), kuid see keeldus ja põhjendas – ma ei vastuta siis enam oma sõdurite käitumise eest. Nii, et oli ka veidi mõistusega ülemusi nendegi seas. Tavaline Vene väeosade tegevus aga oli küladest läbi minnes „teha soomust“ – võtta lautadest kanu või tappa siga (kus polnud metsa varjudes seda kaasa võetud) ja sahvritest-aitadest toidukraami kaasa võtta ning kõhtki täis süüa. Ja kuigi taludes olid olemas väljakäigud, siis ihuhädade leevendamiseks just nime kasutati samu toidunõusid või ei

viitsitud õue minna ja tehti õpetamata kassi kombel oma märgid seina äärde või toa nurkadesse. Mitmel pool töötades on paljud tuttavad sarnaseid lugusid jutustanud. See ei olnud mitte ainult nõukoguliku kasvatuse tulemus, vaid ka varasematel aegadel toimetasid Vene sõdurid samamoodi. Nooremana Põlulas koolis töötades jutustas sepp Sepnik loo (I Maailmasõjale järgnenud) Vabadussõja ajast, kus Vene väeosa peatus mõisahoones ja nende lahkudes olid koolimaja seinäääred samuti ära reostatud (õieti roojastatud). Sepp oli selline tore mees ja ütles oma käriseva häälega nii: „Kui venelased ära läksid, siis oli kogu mõisa ümbrus nende s...a täis.“

Karl Roosma Määri külast kirjutab oma mälestustekogus „Vesioru – IN MEMORIAM“ II osas, et Tartu lahingute ajal septembris 1944. a läks ta kindral L. Pärna juurde (viimane kutsus ühte meest), kes pärast väikest vestlust oli oma ühelt alluvalt (vist polkovnik) küsinud: „No mis me nende vangidega teeme? Kas laseme maha?“ Ohvitser oli vastanud: „Eks nad ole ka inimesed!“ See oli muidugi kindrali must huumor – vaevalt ta seda tõsiselt nii mõtles.

Veidi oktoobrikuu tähtpäevadest – mõnedest.

1. oktoobril 1980 toimusid Tallinnas koolinoorte rahutused Karl Vaino venestamispoliitika vastu. Oli ju teada nõukogude rahva (venekeelse ja -meelse) loomise plaan ja Kremli ustava jüngrina oli venestunud EKP peasekretär selle idee ustav täideviija. Tema enda kodune keel oli vene keel ja hiljem, 80-ndate lõpul pärast tema mahahääletamist (õigem oleks öelda mahavõtmist) sai EKP peasekretäriks eesimeelne Vaino Väljas, kelle esinemisi mäletame siiaani. Aga sama, 1980. a 28. oktoobril ilmus „40 kiri“, mida kuulsime välisraadiotest ja kirja levitati salaja - sain isegi seda kuulata raadiost (kas Ameerika Hääli või Vaba Euroopa - ühest neist). Osa allkirja andjatest võttis hiljem pärast KGB-s toimunud „töötlemist“ (või „ajuloputust“) oma allkirja tagasi.

5. oktoober – õpetjate päev. Nõukogude ajal anti enamusele õpetajatest vaba päev ja vanemate klasside õpilased andsid nooremates klassides tunde.

10. oktoobril 1919 võeti vastu Eesti Vabariigi Maaseadus. Samal päeval võitlesid Eesti väed Riias Bermondit Avalovi vägedega.

11. oktoobril 1894 sündis Julius Kuperjanov, kelle hauda hooldati ka nõukogude ajal Tartu üliõpilaste poolt ja ja seda vaatamata KGB vastutegutsemisele.

14. oktoober – kolletamispäev.

18. oktoobril 1939 marssis Puna-vägi Eestisse pärast baaside lepingu sõlmimist. See oli sunnitud käik, sest keeldumise korral oleks Nõukogude Liit Eestile kallale tunginud. Vene-Eesti piiri taha oli koondatud nii elavjõud kui tehnika ja seda umbes kümnekordse ülekaaluga.

19. oktoober – hõimupäev.

Selle aasta **27. oktoobril kell 04.00** toimub üleminek talveajale.

Head sügistööde lõpetamist ja talveks valmistumist!

Jüri Kalvet
pensionär

Simuna eakate ekskursioonist pealinna

7. septembril korraldasime eakate klubi eestvedamisel ekskursiooni Tallinna ja külastasime paljukiidetud Lennuangaari, sadamat ja Paksu Margaretat ning lisaks J. Laidoneri muuseumi Viimsis.

Kohale jõudsime üsna Lennuangaari avamise alguseks (kl 10.00). Bussijuhile pakkusime külastusaja pikkuseks 1,5 tundi, kuid tegelikult oleks võinud vaadata kuni 3 tundi, sest tõesti oli, mida vaadata. Nii jäidki paljud video-kaamerate pakutud võimalused kasutamata, sest oli filme ja pilte laevade jm veesõidukite (paadid, jääpurjekad jm) ehitajatest, ehitusest, võistlustest ja paljust muust. Sissepääsust paremal pool oli põhiliselt sõjalaevadel kasutatud relvastus, angaari keskel meremiinid ja meremärgid ning ankrud.

Väga huvitav oli allveelaev „Lembitu“ külastamine. See laev valmis Eesti Vabariigi tellimisel 1937. a Inglismaal. Kuna me giidi ei võtnud, siis jäid kuulamata ahhetamapanevad „tõsilood“ Punalipu ordeniga allveelaeva „Lembitu“ vägitegudest Balti laevastiku koosseisus. See laev on üks vähseid tervikuna säilinud allveelaevu II Maailmasõja eelsest ajast ning tänaseni kõige kauem järjest vees olnud allveelaev maailmas – koguni 75 aastat! Uurisime laeva nii seest kui väljast – oma arust äsna põhjalikult.

Vesilennukist „Short 184“ oli valmistatud täismõõduline koopia, mida sai angaari lae all näha. See vesilennuk oli esimese eduka torpeedorünnaku sooritanud õhusõiduk maailmas. Nähtud koopia on ainus täismõõduline, sest ühtegi originaali pole säilinud.

Sissepääsust vasakul uudistasime Maasilinna laeva – on senileitustest vanim Eestis ehitatud laeva vrakk. 16. sajandi keskpaiku Saaremaal valmistatud laev leiti merepõhjast 1985. aastal.

Kogu lennusadama ekspositsioon on jagatud kolmeks tasandiks: õhu-, veepinna- ja veealune tasand. Angaari-de põrand tähistab merepõhja.

Sadamas külastasime jäämurdjat „Suur Tõll“, mis on suurim algsel kujul säilinud aurik-jäämurdja maailmas. 2014. a tähistatakse laeva 100. a juubelit. Oli viimane aeg laeva uudistada, sest esmaspäeval viidi ta dokki, et teha põhjalik remont – peamiselt välispinnal (eriti veepiiril ja -alusel oleval osal). Sai vaadata nii kaptenisilda kui laeva dekki ja kajuteid, saali ja masinaruume. Oli palju pilte ja lugusid laeva ajaloo, meestest, kes seal teenisid. Lõpuks pakuti kalasuppi.

Järgmine käik oli Paksu Margareta külastamine. Jällegi oli väga huvitavaid mudeleid laevadest, relvadest, ajaloo osa jm. Kolme korruse vaatamiseks kulus veidi üle tunni, kuid oleks võinud vaadata ka poole kauem. Ülemiselt

Reisieltskond. Foto Jüri Kalveti erakogust.

platvormilt (või katuselt) avanes üsna avar vaade sadamale ja vanalinnale ning kaugemalegi. Seal oli ka võimalus kohvi juua.

Järgnes sõit Viimsi, J. Laidoneri muuseumi. Sisepääsust vasakule alustasime Berliini müüri imitatsiooni (papist seinad kujutasid kivi plokkide) uudistamisega. Seal oli loetavalt suures kirjas kogu idabloki lagunemise ajalugu. Teistes ruumides nägime relvastust (põhiliselt viimases suures sõjas) ja sõjaväelaste peaaegu elusuuruseid makette. II korrusel J. Laidoneri kabinettis tegime väikese peatuse ja mõned pildid ka J. Laidoneri elusuuruse kuju kõrval.

Olin varem nende ruumidega ja selle ajalooga tuttav, sest enne Vene vägede Eestist lahkumist olime koos viimaste siinviibinud sõjaväelastega ühisvalves ja hiljem Viimsi Kaitseliidu valves. Nõukogude ajal oli seal mereväe luureväeosa. Nüüd on ruumid viimase 20 aastaga üsna korda tehtud.

Viimsist algas tagasitee Simunasse ning Väike-Maarja Grossi poe külastuse järel võis sõidu kordaläinuks lugeda.

Jüri Kalvet Johan Laidoneri kabinettis. Foto erakogust.

Aitäh vallale, kes toetas rahaliselt, kuigi nii pika sõidu eest tuli ka veidi juurde maksta. Aitäh osavõtjatele ja bussijuhile kannatliku meele eest!

Jüri Kalvet

Silmar

☺ **SILMADE KONTROLL** ☺ **SILMARÕHU MÕÕTMINE**
☺ **PRILLIDE MÜÜK** ☺ **PRILLIDE PISIREMONT**
☺ **OPTILISED PÄIKESEPRILLID**

3. oktoober 2013. a. KELLA 10:00-st

VÄIKE-MAARJA HOOLDEKODU PÄEVAKESKUSES

Silmade kontroll maksab 6 eur. Prillitellijale on kontroll **TASUTA**.

INFO ja etteregistreerimine telefonil: **5016825; 56564959**

Projekti „Iidsed pühapaigad kui ühtse identiteedi loojad Läänemere rannikul“ tulemused

SA Hiite Maja osalusel ligi kolm aastat väldanud projekt „Iidsed pühapaigad kui ühtse identiteedi loojad Läänemere rannikul“ (i.k. “*Ancient Cult Sites for Common Identity on the Baltic Sea Coast*”) on jõudnud lõpusirgele. Käes on kokkuvõtete tegemise aeg.

2010. a. detsembris alanud projekti eesmärk oli teadlikkuse tõstmine muinaspaikadest, pühapaikade kaitse- ja halduspõhimõtete väljatöötamine ning koostöös kohalike inimeste, omavalitsuste ja turismiarendajatega jätkusuutliku mudeli valmimine valitud pärimuspaikade avamiseks külastajatele.

Projekti tingis vajadus hakata korraldama looduslike pühapaikade ja laiemalt muinaspaikade haldamist ja turismiks avamist ühtsetel alustel. Sellega soovitakse juurutada rahvusvahelist head tava, mis näeb pühapaikade haldamise ja turismiarenduse eeltingimusena kompleksuuringute korraldamise, paikade ohustatuse ja turismiväärtuse hindamise ning erinevate huvirühmade kaasamise.

Projekti käigus viidi ellu hulk tegevusi, mille olulisemad tulemused on järgmised:

SA Hiite Maja juhtimisel koostati „Pühapaikade kaitse ja haldamise suunised“, mille kasutamine aitab kaasa looduslike pühapaikade hoidmisele ja läbimõeldud kasutamisele. Dokument on kõigile tasuta allalaadimiseks üleval siin: http://hiis.ee/files/Suunised_ek.pdf

Koostati Eesti looduslike pühapaikade õigusanalüüs ning seadusemuudatuste ettepanekud, mis võimaldaksid pühapaiku sihipäraselt kaitsta.

Tunnustame hiie sõpra!

Maavalla koda kutsub üles esitama ettepanekuid Hiie sõbra aunime andmiseks, et tunnustada hiite ja teiste ajalooliste looduslike pühapaikade häid hoidjaid.

Kiituväärt inimeste ja juhtumite avaliku tutvustamise kaudu tahame näidata head eeskujutistelegi. Looduslike pühapaikade haldamisel, kaitsmisel ja kasutamisel saab järgida ajaloolisi häid tavasid ning seeläbi aidata kaasa pühapaikadega seotud vaimse ja ainelise pärandi ning keskkonna säilimisele. Hoides hiisi, hoime oma rahva elujõu sügavamaid lähteid.

Hiie sõber võib olla inimene, ühendus, ettevõtte või asutus, tänu kelle sihikindlale tegevusele on sellel või eelmistel aastatel looduslik pühapaik säilinud või selle seisukord paranenud.

Ettepaneku Hiie sõbra aunime andmiseks võib esitada iga era- ja juriidiline isik. Ettepanek peab sisaldama hiiesõbra nime, tunnustamisväärse tegevuse kirjelduse ning paiga võimalikult täpsed asukohaandmed, samuti esitaja nime, telefoninumbri ja (e-)kirja-aadressi.

Ettepanekud tuleb saata hiljemalt 31. oktoobriks (31.10.) Maavalla koja-le:

koda@maavald.ee või Maavalla koda, p.k. 136 Tartu 51002.

Hindamiskogu tutvub esitatud andmetega ning valib tänavuse Hiie sõbra aunime saaja. Hiie sõber kuulutatakse pidulikult välja 23.11. Tartus Hiie väetunnustamissündmusel.

Varem on Hiie sõbraks kuulutatud Muhu saare pühapaikade hoidja Mar-

Eelnõu: http://hiis.ee/files/Pyhapaikadeeel-n6u_251102.pdf; seletuskiri: http://hiis.ee/files/Pyhapaikadeeel-n6u_seletuskiri_251102.pdf

Projekti käigus kaardistati kolmes riigis kokku ca 600 muinaspaika Eestis (Juuru ja Muhu kihelkonnas loodusteauslik inventuur), Lätis (Kurzeme, Riia, Zemgale ja Vidzeme piirkonnad) ja Rootsis (Gävleborgi maakond). Suurem osa saadud andmetest sisestati andmebaasi (<http://www.ancientsites.eu>), millega on kõigil huvilistel võimalik tutvuda.

Igas projekti piirkonnas valmisid suunaviidad ning teabetahtlaid 5 muinaspaiga kohta, trükiti voldikud ning osaletiti turismimesseidel. Eestis paigaldati teabetahtlaid Juuru, Kehtna ja Kaiu vallas.

Kõik projektis osalenud partnerid said kogemuse võrra rikkamaks ning väärtuslikke kontakte tulevikuks.

Projekti juhtpartner oli Riia piirkond, teisteks partneriteks Kurzeme, Vidzeme ja Zemgale piirkonnad Lätist ning Gävleborgi maakonna muuseum Rootsis. Projekti rahastas Kesk-Läänemere programm, mille eesmärgiks on parandada nii eri kogukondade elukeskkonda kui majanduslikku konkurentsivõimet.

Rohkem infot projekti kohta: <http://hiis.ee/projektid/iidsed-puhapaigad-uhkse-identiteedi-loojatena-laanemere-rannikul?lang=et> <http://www.rpr.gov.lv/pub/index.php?id=385>

Kontakt: **Ahto Kaasik** ahto@hiis.ee, telefon 5668 6892

tin Kivisoo, Paluküla Hiiemäe hoidjad Arvi Sepp, Lembi Välli ja Toivo Sepp, Lehmja hiietammiku hoidja Mari-Ann Rimmel, Maardu hiiemetsa hoidja Jaanus Hiis ning ristipuude hoidja Marju Kõivupuu. Noore hiiesõbrana on ära märgitud Minni Saapar, kes kooliõpilasena kaardistas Saaremaal Pihltla vallas asuvad pühapaigad.

Ajalooline looduslik pühapaik on kindel koht või ala looduses, millega seonduv vastavasisuline vaimne pärand. Selle mõiste alla mahuvad hiied, pühad kivid, allikad ja puud, mis teadaolevalt on kasutusele võetud enne 20. sajandit, samuti uuemad ristipuud, mis on seotud ajaloolise matusekombestikuga. Rahvusvahelise Looduskaitseliidu (IUCN) hinnangul on looduslikud pühapaigad inimkonna vanimad kaitsealad, kus põlisrahvad on oma tavadest lähtudes loodust kaitsnud aastasadu ja tuhandeid.

Ligikaudu 2500 teada olevast ajaloolisest looduslikust pühapaigast on arheoloogilise või loodusliku mälestisena riikliku kaitse all vähem kui viiendik. Ühtegi pühapaika kui sellist Eestis seni kaitse all ei ole.

Hiie sõbra tunnustamine toimub koostöös Tartu Ülikooli ja Hiite Maja sihtasutusega.

Lähem teave: tel 5668 6892, koda@maavald.ee; <http://www.maavald.ee/maausk>

Kaja Toikka
Maavalla koja vardja

Puhas korsten annab turvatunde

Sügis tuleb iga päevaga lähemale ja ees on kütisperiood. Selleks, et talv mööduks muredeta ja kütmisel õnnestust ei juhtuks, tuleb varakult korstnad ja ahjud üle vaadata.

Küttesüsteemi kasutamisel tuleb puhas korsten, suitsulõõrid, soojamüürid ja ahjud vähemalt üks kord aastas. Puhastamise eesmärk on vältida tahmapõlemise oht. Näiteks eelmisel aastal oli Virumaal kokku 15 tahma süttimisest põhjustatud tulekahju.

Üksikelaamus võib küttesüsteemi puhastada ka ise, kuid vähemalt ühe korra viie aasta jooksul peab puhastama küttesüsteemi kutsetunnistusega korstnapühkija. Vastav seadusnorm hakkas kehtima 2010. aastal. Seega peab küttesüsteemid vähemalt ühel korral 2015. aasta septembri kuuks üle vaatama ja puhastama kutsetunnistusega korstnapühkija. Selline nõue kehtib ka suvilatele, väikeehitistele ja aiamajadele.

Korterelamutes, ühiskondlikes hoonetes, ettevõtete hoonetes jms, peab küttesüsteemi puhastama kutsetunnistusega korstnapühkija vähemalt üks kord aastas.

Miks on erisused eramajal ja korterelamutel? Ühepereelamu omanik on vastutav enda hoone ohutuse eest ning tal on õigus korraldada kütteseadmete puhastamist oma äranägemisel seadmata seejuures ohtu teisi. Korterelamutes läbib tavaliselt üks ja sama küttesüsteem mitme isiku valduses olevaid ruume, st küttesüsteemidel on ühisosa ning enamasti ei ole võimalik küttesüsteemi ühe korteri ja/või ühisomandis olevate pindade kaudu täielikult puhastada. Soovitame korteriomanikel (ühistul) küttesüsteemide puhastamise leppida kokku ühele ajale, et korstnapühkijal

oleks võimalik puhastada kogu küttesüsteem. Inimesed, kelle valduses olevaid küttesüsteemi osasid ei ole puhastatud, seavad ohtu need, kes on olnud hoolsad ja enda valduses olevad küttesüsteemid korstnapühkijal lasknud puhastada.

Kutsetunnistusega korstnapühkija väljastab tehtud tööde kohta alati akti ja juhib tähelepanu puudustele ning võimalikele ohtudele (samuti teavitab ohust Päästeametit). Korstnapühkimise akt tuleb säilitada järgmise küttesüsteemi puhastamiseni ehk järgmise akti saamiseni.

Rohkem infot leiad www.rescue.ee või helistades päästeala infotelefoni-le 1524.

Sündmuste kalender

22. septembril kl 9-16 Mihklilaat Väike-Maarja seltsimaja juures. Kohal kauplejad üle Eesti! Tulge kogu perega! Info tel 580 50167

28. septembril on Väike-Maarja mudelihallis võistlushooaja eelne treeningpäev. Mudelihall on avatud ka igal neljapäeval 18-20.30ni. Info Bruno Vaher, tel 501 1508

1. oktoobril kell 16.00 on kontsert Väike-Maarja seltsimajas. Esinevad Eesti Teatri- ja Muusikaakadeemia tudengid. Info Vallo Taar, tel 503 1910

2. oktoobril kell 17.00 mõttetalgud “Kotli maja tulevik”. Kohtutakse Väike-Maarjas Kotli maja juures (Pikk tn 20) ja pärast majaga tutvumist jätkatakse arutelu Väike-Maarja Gümnaasiumi algklasside majas, Pikk tn 23. Info Kadri Kopso, tel 523 6582

5. oktoobril kell 11.00 talutoidupäev, laad ja perepäev Väike-Maarjas ning seltsimaja hooaja avapidu (**19.00**). Jalutussaalil avatakse kell **11.00** püha-

dinäitus „Suur süda ja töökad käed“. Info Kalev Pärtelpoeg, tel 326 1837

7. oktoobril kell 18.00 Triigi spordihoones valla meistrivõistlused lauatenis, I etapp. Info Ants Rikberg, tel 529 0745

12. oktoobril tähistavad Väike-Maarja Gümnaasiumi vilistlased ja koolipere kooli 140. aastapäeva. Päevakava: **12.00** spordivõistlused Väike-Maarja spordihoones; **15.00** jumalateenistus Väike-Maarja kirikus ja mälestushetked kalmudel; **17.00** aktus Väike-Maarja seltsimajas; **19.00-02.00** peoõhtu Väike-Maarja gümnaasiumi peamajas

12. oktoobril toimub Väike-Maarja mudelihallis talvesarja I etapp. Mudelihall on avatud ka igal neljapäeval 18-20.30ni. Info Bruno Vaher, tel 501 1508

26. oktoobril kell 10.00 algavad Väike-Maarja spordihoones valla meistrivõistlused korvpallis. Info Ants Rikberg, tel 529 0745

26. oktoobril kell 18.00 on Väike-Maarja seltsimajas Tantsuseltsi Tarpita põhirühma 25. juubelipidu. Info Egne Liivalaid, tel 5648 7949

27. oktoobril 13.00 toimub Väike-Maarja seltsimajas III seeniortantsupäev. Info ja tantsurühmade registreerimine: Ilme Sein, tel 326 1222 või Väike-Maarja seltsimaja, tel 326 1837, 5302 4437

28. oktoobril kell 18.00 Triigi spordihoones valla meistrivõistlused koroonas, I etapp. Info Ants Rikberg, tel 529 0745

3. novembril kell 12.00 antakse Ebavere tervisespordikeskuses start Reinpauli sügisjooksule. Info Ants Ein-salu, tel 529 4245

29. novembrist kuni 1. detsembrini peetakse 5. Väike-Maarja Muusikafestivali. Kontserdid toimuvad Väike-Maarja seltsimajas ja Kiltsi lossis. Info Kalev Pärtelpoeg, tel 326 1837

Väike-Maarjas alustati kiriku katuse restaureerimisega

16. septembri lõunaajal toodi Väike-Maarja kirikuaeda katuste laudmaterjal, 17. septembril alustati tellingu-töödega.

Katuste restaureerimistööd tehakse kahes etapis. Esimeseks tööks 2013. a on kooriruumi (240 m²) katuse restaureerimine, mille maksumus koos käibemaksuga on 68 160 eurot.

Pikihoone katuse restaureerimisega (790 m²) loodetakse alustada 2014. a, selle maksumus koos käibemaksuga on 233 280 eurot.

Tööde tellija on EELK Väike-Maarja kogudus, restaureerimist rahastab riiklik programm “Pühakodade säilimine ja areng”. Töid teostab Rändmeister OÜ Juhan Kilumetsa eestvedamisel.

Oma panuse andis ka Väike-Maarja vallavalitsus summas 1 250 eurot, kooriruumi katuse restaureerimisega seonduvate kulude katteks.

I etapi – kooriruumi katuse restaureerimistöödega loodetakse valmis saada selle aasta jõuludeks.

Täname Raili Sirgmetša ja Ene Krünbergi, kes aitasid korraldada Rändmeister OÜ töömeestele lõuna õp-pekese sööklas.

Soovime koguduse nõukogu liikmete poolt hr Juhan Kilumetsale ja tema meeskonnale jõudu, tervist, kannatlikkust, täpsust ja meeldivaid hetki Väike-Maarjas.

Heli-Liivia Komp
Koguduse nõukogu liige

Simuna ja Tallinna Wombatite ühismeeskond tõi Torinost veteranide olümpiamängudelt kuldmedali!

Augusti alguses toimusid Itaalias Torinos järjekordsed World Masters Gamesi mängud – maailmamängud, mida lähemalt tutvustades võiks nimetada ka veteranide olümpiamängudeks. Selline vahva spordiüritus, kus osalevad sportlased üle maailma, toimub iga nelja aasta tagant.

Osalejate arv ületab seal mitmekordselt tavaolümpiamängudel osalejate arvu. Kinnitamata andmetel osales seekordsetel mängudel ligikaudu 19000 sportlast alates vanusest 30+ kuni 100-ni välja. See peaks olema nüüd kõigi aegade suurima osavõtjate arvuga korraldatud spordiüritus.

Tänu Simuna mehe Hans Kruusamägi ettevõtlikkusele ja toetusele osales seekordsetel mängudel ka Simuna ja Tallinna Wombatite ühismeeskond

et see oli kogu meeskonna parim mäng sellel turniiril. Vastane suudeti lõpuks alistada tasavägisel mängus numbrita 58:49. Sellega oli meeskonnal 2 võitu kahest käes ja kindlustatud vähemalt alagrupist edasipääs.

Siinkohal tuleks teha märkus korraldajatele, kes mingil seletamatul põhjusel tegid äkki ootamatult kogu turniirisüsteemi ringi ja muutsid mitmeid kordi mängude toimumisaegu. Kohati tundus, et seal ongi üsna tavaline, et keegi midagi ei tea ja info ei liigu nii nagu peaks.

Kolmandas mängus tuli Simuna Wombatitel kohtuda kogu turniiri suurfavoriidi, enamjaolt endistest Peterburi Spartaki mängijatest (neid oli juttude järgi kohal koguni 5 meest) koostatud meeskonnaga. Kohe mängu alguses

hakkama omavahel mõõtu võtma ka olümpiamängude poolfinaalis. Hea oli asja juures see, et vähemalt üks Eesti meeskond oli juba enne mängu kindlustanud endale finaalkoha. Nagu arvata oli, kujunes sellest välja väga tõsine ja pingeline mäng. Simuna Wombatid suutsid oma väikesed eelised ära kasutada ja tulemuseks oli võit 57:47 ning pääs finaali. Hea uudis oli aga see, et Mait tegi kinniseotud jalaga soojuduse kaasa ning osales ka mõned minutid mängus. Õnneks pidas jalg vastu ja see andis finaalsiks rohkem lootust. Hetkel tundus, et Simuna Wombatid on sellel turniiril finaalpääsuga oma maksimumi juba saavutanud, sest teades, et finaalis tuleb uuesti kohtuda Venemaa võistkonnaga, ei jätanud küll erilist lootust rohkemaks kui hõbemedalid.

Pall on aga ümmargune ja korvpallimäng lõpeb ikkagi koos lõpuvilega, mitte ei panda eelnevalt paika, kes peaks võitma ja kes kaotama. Nimelt suutsid austraallased valmistada oma poolfinaalkohtumises venelastega suurrütluse ning võita lisaajal ühe punktiga (59:58). Venemaa võistkonnal oli käeulatuses võimalus viia mäng teisele lisaaajale, kuna lõpusekundil olid neil kasutada vabavisked. Muidu väga kindla käega mees viskas aga teise neist mööda.

Seega ootas Simuna Wombateid ees finaalkohtumine juba tuttava Austraalia meeskonna Adelaide Steelersiga, kelle koosseisu kuulusid (nende enda käest kuulnud info põhjal) eranditult mängijad, kes nooruseaegadel olid endale korvpallimänguga elatist teeninud ehk siis erinevatel tasemetel profimeeskondades mänginud mehed. Nende hulgas oli ka üks Barcelona olümpiamängudel 1992. aastal 6. koha võitnud Austraalia koondisse kuulunud mängija!

Finaalmäng kujunes tõeliseks põnevusetenduseks. Austraalia meeskond oli teinud meie esimesest kohtumisest tõsised järeldused ning suutis kaitses meie mehed hästi kinni võtta. Samuti toimis hästi nende rünnak. Poolajaks olime jäänud juba 9 punktiga taha, 21:30.

Õnneks suutsime teisel poolajal hakata ära kasutama meie ainsat eelist – kuna olime neist oluliselt väiksemad, aga seega kiiremad, õnnestusid mõned kiirrünnakud ning tabas ka paar kaugviset. Vahe hakkas publiku, keda oli kogunenud pea täismaja, marulise toetuse saatel vähenema. Veel 4 minutit enne mängu lõppu olime taga 36:40. Siis aga langesid vastaste kaks liidrit vigadega välja ja edaspidine oli juba Simuna Wombatite pidu. Esmakordselt pääsesime juhtima 2 minutit enne lõppu ja seejärel vormistasime tabavate bavi-setega võidu tulemusega 47:43. Tõeline kaitsemängu seis, kusjuures finaalis oli mängus kasutusel puhas aeg, st, et aeg läks kinni iga vile puhul.

Seega olid Simuna Wombatid võitnud KULDMEDALID!

Palju Õnne Võitjatele ja suured tänud kõigile toetajatele, eelkõige aga oma küla mehele Hansule. See on tulemus, mis kirjutatakse ajalukku!

Võidukas meeskonnas mängisid:

Peep Kubber
Mait Käbin
Peedu Pedaru
Erkki Raidma
Hannes Reinola
Ivo Saksakulm
Hans Kruusamägi
Ülo Merisalu
Ott Põldsaar
Karl Ihermann
Helges Toming

Info:
Korvpallimeeskond Simuna Wombat

NB!

Tee tänavuse kuldmedali võiduni juhatas seenioride korvpallimeeskond sisse juba 2009. aastal, kui tookord sügise hakul naasis Simuna Ivaxi korvpallivõistkond veteranide olümpiamängudelt Sidneyst pronksmedaliga.

OÜ Simuna Ivax oli Sidney olümpial osalemise peamine toetaja. Võistkonna komplekteerimine ja teise maailma otsa olümpiale viimine nõudis firma omanikult Hans Kruusamägiltp päris palju ettevõtlikkust, sest võistlejaid oli meeskonnas üle Eesti.

Suurvõistluste pronksmedal oli too-kord tema ettevõtmistele igati väljateenitud tunnustus, tänavune kuldmedal on aga krooniks kõigile tema senistele sportlikele tegemistele.

Kolmandat korda matkati Struve meridiaanikaarel

24. augustil toimus kolmas matk Struve meridiaanikaarel. Jalgsimatkal suunduti UNESCO kultuuripärandisse kuuluva Struve geodeetilise meridiaanikaare Simuna-Võivere baasjoone Simuna otspunkti juurest Võivere otspunkti juurde.

Matkale kogunes 45 osalejat. Oli neid, kes on ka eelmistel matkadel osalenud, aga oli ka uusi huvilisi.

Igal aastal on Struve matkal ka midagi uut. Seekord tegid matkalised väikese peatuse Simuna kiriku juures ja kohtusid õpetaja Enn Salvestega, sest oli ju Struvegi kirikuga seotud. Nimelt peatus ta oma mõtmete teostamise ajal koos abilistega Simunas pastor Pauckeri juures. Õpetaja Enn Salveste andis hea ülevaate Simuna kirikust ja kirikaist läbi aegade. Soovijail oli võimalik heita pilk kirikutornist ümbruskonnale. Torni ronijaid oli päris palju. Ilm oli ilus ja soosis ümbruskonna vaatlemist.

Pärast matka rääkis Tartu Tähetorni vanemteadur Tõnu Viik huvitavaid fakte Struve kohta – nii tema isiksusest ja elukäigust kui ka väga tähelepanuväärselt tegevusest.

Rõõmustavat infot said matkalised kuulda Eesti Geodeetide Ühingult. Nimelt tähistab Euroopa Geodeetide Nõukogu 2012. aastast alates Euroopa geodeetide päeva. Iga aasta plaanitakse pühendada mõnele geodeesia suukujule. Esimeseks aasta geodeediks valiti Gerardus Mercator (1512-1594), tänavu Galileo Galilei (1564-1642).

Järgmiseks aasta geodeediks kuulutati Wilhelm Struve (1793-1864). See loob eelduse Struve tegemistesse põhjalikumaks süüvimiseks ning annab võimaluse tema isikust ja olulisusest taas laiemalt juttu teha.

Liivika Harjo tutvustas matkalistele kauni välisilme saanud Võivere tuulikut ja rääkis edasistest arengutest sinna Struve-Tenneri muuseumi rajamisel. Algust on tehtud interaktiivse ekspositsiooni loomisega. Ekraanil sai jälgida elektrooniliselt koostatud ülevaadet päris paljude teistes riikides asuvate Struve meridiaanikaare punktide kohta. On loota, et järgmise aasta Struve kaare matka ajaks on tuulik osaliselt ka seest korda saanud ja ekspositsioon täienenud.

2005. aasta juulis kanti Struve Geodeetiline Meridiaanikaar UNESCO kultuuripärandi nimekirja. Struve meridiaanikaar on triangulatsiooniahel, mis kulgeb Hammerfestist Põhja-läämerel kuni Izmailini Musta mere ääres ja läbib kokku 10 riiki. UNESCO kultuuripärandi nimekirja lisati Struve meridiaanikaare säilinud punktid (kokku 34): Norrast 4, Rootsist 4, Soomest 6, Venemaalt 2, Eestist 3, Lätist 3, Leedust 3, Valgevenest 5, Moldaaviast 1 ja Ukrainast 4 punkti. Eestist kanti Struve meridiaanikaare punktide nimekirja Tartu Tähetorn ja Simuna-Võivere baasjoone otspunktid.

Ilve Tobreluts

Simuna Wombat. Meeskonda kuulusid ka kaks meie kodukandi meest, lisaks juba nimetatud Hansule ka Helges Toming.

Simuna Wombatid osales 45+ vanuseklassis, kus oli kokku 8 meeskonda. Turniir toimus selliselt, et meeskonnad olid jagatud kahte neljasesse alagruppi, kus mängiti omavahel läbi üks ring, millele järgnesid playoff-mängud.

Oma esimeses mängus kohtusid meie mehed Austraalia meeskonna Mythsm 45-ga, keda suudeti pärast kaotatud poolaega võita lõpuks tulemusega 52:39. Esimese mängu ebameeldiv üllatus oli aga, et sai vigastada meie liider, Pärnu poiss Mait Käbin, kes rebestas säärelihase ja viidi kogu-

oli tunda, et ega meil midagi eriti head loota ei ole. Venelased võtsid asja väga tõsiselt, lülitasid teise käigu sisse ja pärast 17 punktiga kaotatud poolaega otsustasime põhimeestele puhkust anda ning mehed, kes muidu vähem väljakule pääsesid, said rohkem mängida. Tulemuseks kaotus 53:83. Mõlemad meeskonnad olid aga tulemusega rahul, tehti koos pilti ja vahetati kontakte, et tulevikus sõprusmängudes kohtuda. Siis katsuvad Simuna Wombatid juba tõsisemalt vastu hakata.

Alagrupiturniiri tulemuseks jäi 2 võitu ja 1 kaotus ning teine koht, mille järgselt tuli veerandfinaalis kokku minna teise alagrupi 3. koha meeskonnaga Uus-Meremaalt, kes aga ilmselt lünk-

Võidurõõm! Foto erakogust.

ni mängusaalist kiirabiga haiglasse. Ei tea, kas see vigastus oli tingitud sellest, et kohati tuli mängida lausa ebainimlikes tingimustes – kraadiklaas näitas õues +36°-38° C ja mängusaalides ei olnud konditsioneerid. Vedelikukaotus oli sportlastel igatahes väga suur ja mängida tuli, enam-vähem, joogipudel käes.

Järgmiseks mänguks teise Austraalia meeskonna Adelaide Steelersiga oli Mait meil kinniseotud jalaga rivist väljas, ülejäänud mehed pidid suutma end rohkem mobiliseerida. See tuli aga hästi välja, sest tagantjärele võib öelda,

liku korraldustöö tulemusena (organisatorid olid unustanud neid kanda internetis avaldatud uude ajakavasse !!!) kahjuks ei teadnudki, millal nende mäng peaks toimuma ja loomulikult ei ilmunud nad ka mängule kohale. Õnneks olid Simuna Wombatid aga saalis ning tulemuseks kanti protokoll 20:0 võit.

Seega olime pääsenud poolfinaali, kus ees ootamas - üllatus-üllatus! - ei keegi muu kui meie hea vana tuttav, Tallinna meeskond Parim Enne, kellega saab kodus mängida hooaja jooksul vähemalt 4-6 korda. Nüüd siis pidime

Väike-Maarja valla 2013/2014. spordiaasta KALENDERPLAAN

Oktoober
7.10 kell 18.00 – valla MV lauatennis, I etapp Triigi spordihoones
26.10 kell 10.00 – valla MV korvpallis Väike-Maarja spordihoones
28.10 kell 18.00 – valla MV koroonas, I etapp Triigi spordihoones.

November
3.11 kell 12.00 – ReinPauli sügisjooks Ebaveres (üleriigiline üritus)
4.11 kell 18.00 – valla MV mälumängus, I etapp Georgi söögitoas
18.11 kell 18.00 – valla MV koroonas, II etapp Triigi spordihoones.

Detsember
7.12 kell 10.00 – valla MV võrkpallis Simuna spordihoones
9.12 kell 18.00 – valla MV mälumängus, II etapp Simuna rahvamajas
16.12. kell 18.00 – valla MV piljardis Väike-Maarja spordihoones
27.12 kell 18.00 – valla MV laskmises, I etapp õppekeskuse all lasketiirus.

Jaanuar
13.01 kell 12.00 – valla MV lautenises, II etapp Triigi spordihoones
20.01 kell 18.00 – valla MV mälumängus, III etapp Georgi söögitoas
27.01 kell 18.00 – valla MV koroonas, III etapp Triigi spordihoones.

Veebruar
3.02 kell 18.00 – valla MV laskmises, II etapp Tamsalu lasketiirus
10.02 kell 18.00 – valla MV kabes Triigi spordihoones
24.02 kell 14.00 – valla MV suusata-mises Ebaveres
25.02 kell 18.00 – valla MV males Triigi spordihoones.

Märts
1.-2.03 – Eesti valdade XXI talimängud Jõhvis
3.03 kell 12.00 – valla MV lauatennis, III etapp Triigi spordihoones
4.03 kell 18.00 – vastlapäeva tähistamine Ebaveres
8.03 kell 10.00 – rahvusvahelised

Harjuta Terviseks!

Punktiseis 13. septembri seisuga

1. Annela Laidre (Väike-Maarja) 479 ok, 47 bp. 2. Õie Lambing (Väike-Maarja) 449 ok, 44 bp. 3. Heino Lambing (Väike-Maarja) 448 ok, 44 bp. 4. Aino Saaremäel (Väike-Maarja) 400 ok, 40 bp. 5. Geidi Kruusmann (VMG) 370 ok, 37 bp. 6. Ene Aabo (Väike-Maarja) 367 ok, 36 bp. 7. Mare Soovik (Maiximar) 333 ok, 33 bp. 8. Viivi Kahr (päästekool) 283 ok, 28 bp. 9. Sirle-Inga Kuldväli (Väike-Maarja) 279 ok, 27 bp. 10. Viia Kiik (Väike-Maarja) 213 ok, 21 bp. 11. Halar Klaas (Väike-Maarja) 199 ok, 19 bp. 12. Mall Lepiksoo (Väike-Maarja) 196 ok, 19 bp. 13. Malle Kask (Väike-Maarja) 161 ok, 16 bp. 14. Reet Soidla (Väike-Maarja) 157 ok, 15 bp. 15. Kessu Sulev (Simuna) 130 ok, 13 bp. 16. Riina Jalast (VMG) 123 ok, 12 bp. 17. Aino Aren (Väike-Maarja) 106 ok, 10 bp. 18. Airi Einsalu (Maarjalill) 93 ok, 9 bp. 19. Tuuli Saksa (VMG) 88 ok, 8 bp. 20. Terje Ruuben (FIE) 65 ok, 6 bp. 21. Birgit Villo (Väike-Marja) 62 ok, 6 bp. 22. Urve Tobreluts (Väike-Maarja) 62 ok, 6 bp. 23. Kalle Tobreluts (Väike-Maarja) 62 ok, 6 bp. 24. Urve Kalda (Väike-Maarja) 53 ok, 5 bp. 25. Kert Jurtom (Väike-Maarja) 48 ok, 4 bp. 26. Maie Blaas (Väike-Maarja) 44 ok, 4 bp. 27. Margus Salla (Avispea) 42 ok, 4 bp. 28. Marko Põdra (Väike-Maarja) 42 ok, 4 bp. 29. Maarit Einsalu (TLÜ) 41 ok, 4 bp. 30. Marje Pomerants (Väike-Maarja) 40 ok, 4 bp.

Täpsustus Ebavere Kange triatloni tulemustesse

27. juulil mõnusas suvesoojuses peetud 13. Ebavere Kange triatloni tulemustest on eksikombel välja jäänud **Richard Veelaidi** nimi.

Richard tegi triatloni vapralt kaasa

Georg Luric- hi mälestusvõistlused maadluses juunioridele ja kadettidele Väike-Maarja spordihoones
11.03 kell 18.00 – valla MV sulgpallis, I etapp Triigi spordihoones
17.03 kell 18.00 – valla MV mälumängus, IV etapp Georgi söögitoas
18.03 kell 18.00 – valla MV sulgpallis, II etapp Triigi spordihoones
31.03 kell 18.00 – valla MV laskmises, III etapp õppekeskuse all lasketiirus.

Aprill
7.04 kell 18.00 – RSK üldkoosolek päästekoolis
21.04 kell 18.30 – Lurichi kevadjooks Väike-Maarja seltsimaja juures, start kell 19.00 Ehitajate teelt ”
26.04 kell 12.00 – Georgi Kange ram-muvõistlus Väike-Maarja keskväljakul.

Mai
10.05 kell 11.00 – valla MV tennis Müürikul
31.05 – Pandivere päev, naisekand-misvõistlused.

Juuni
8.06 kell 12.00 – Simuna Laekvere rahvajooks
28.-29.06 – Eesti valdade XX suve-mängud Kosel.

Juuli
26. 07 kell 16.00 – Ebavere Kange triatlon.

August
16.08 kell 11.00 – valla MV ranna-võrkpallis Väike-Maarja seltsimaja taga
23.08 kell 10.00 – valla MV jalgpallis Triigis.

NB!
Tegemist on spordikalendri projekti-ga. Jälgige täiendusi ja muudatusi hoo-aja jooksul.
Pandivere rattaralli toimumise aeg on praegu veel täpsustamisel.
Info **Ants Rikberg**, tel 529 0745

Väike-Maarja mudelihall alustab oktoobris talvehooaega

Hooaja avame 12. oktoobril talve-sarja esimese etapiga, mis koosneb seitsmest etapist ning lõpeb kevadel meeskondliku pikamaasõiduga (Väike-Maarja mudelihalli Endurance 2014), kus pannakse proovile hooaja jooksul saadud kogemused, koostöö ning teh-nilised oskused.

Rõõm on tõdeda, et selle lühikese aja jooksul, mil mudelihall on eksistee-rinud, on tulnud juurde juba neli alaga tõsiselt tegelevat mudelisti.

Mudelihalli avastanud uutest tegi-jatest olid suvel välisradadel (Luigel ja Tartus) toimunud Eesti meistrivõistlus-tel esindatud Vahur Kivaste (5. koht), Tõnis Kruusmaa (7. koht), Karl Kase-kamp (9. koht) ja Madis Kullas (11. koht).

Peatselt algaval hooajal ootame meie rajale konkurentsi pakkuma tipp-sõitjaid Lätist ja Leedust.

Mudelihall on avatud igal nelja-

päeval 18-20.30ni.

Bruno Vaher

Mudelihalli ürituste kalender

28.09.13 - treeningpäev
12.10.13 - võistlused
09.11.13 - võistlused
07.12.13 - võistlused
11.01.14 - võistlused
08.02.14 - võistlused
08.03.14 - võistlused
12.04.14 - võistlused
26.04.14 - võistlused

Väike-Maarja spordihoone pidas viiendat sünnipäevaturniiri võrkpallis

Väike-Maarja spordihoone viiendast sünnipäeva-turniirist võrkpallis võttis osa 6 meeskonda ja 3 naiskonda.

Meeskonnad olid Tamsalust, Vösult, Väike-Maarjast, Triigist, Tarvas-tust ja Laekverest, nais-konnad Rakverest, Tartust ja Tarvastust.

Meeskondadest võit-s Triigi võistkond (Sten Anslan, Toomas Stroo, Mihkel Siim, Alar Tetting, Aleksander Riehackainen, Allar Adamson) ja nais-kondadest Tartu võist-kond (Liis Noring, Maria Roosalu, Triin Lekko, He-leri Kade, Tuuli Tollimägi, Kertu Rebane).

Kolm paremat said medalid ja võitja võist-kond rändkarika.

Päev lõppes piduliku õhtusöögiga Georgi söö-gitoas, kus oli võimalik ka tantsu keerutada.

Palju tänu osaliste-le toreda võrkpallipäeva eest!

Ants Rikberg

Väike-Maarja spordihoone juhataja

Triigi meeskond mängis end sünnipäevaturniiril esikohale. Ants Rikbergi foto.

Naiskondade seas kuulus võitjaau Tartu naiskon-nale. Ants Rikbergi foto.

Väino Stoltsen – maakonna senioride tennisemeister

23.-25. augustil toimu-sid Rakveres Lääne-Vi-rumaa meistrivõistlu-sed tennis esenioride-le.

Esmakordselt tuli I koht vanuses 60+ Väi-ke-Maarja valda. Selle-ga sai hakkama Väino Stoltsen Väike-Maarja rahvaspordiklubist.

Esimeses kohtu-mises eelmise aasta meistri Ülo Õuekalda vastu kaotas Väino esimese seti 3:6, teise võitis 6:4 ning otsusta-va kiire lõppmängu suutis Väino võita 10:5.

Harjutamine teeb meist-riks! Väino Stoltsen Müüri-ku mänguplatsil koos Rivo Tähestega. Ants Rikbergi foto.

Teises kohtumises oli vastaseks Ülo Ülesoo, kes on vabariigi parimaid mängijaid sulgpallis. Esimene sett Ülesoo-le 8:6, teine sett Stoltseni-le 6:0, kolmas sett, kiire lõppmäng Stoltsenile 10:7.

Kolmas kohtumine oli finaali ja vastaseks Olev Raudsepp. Esimese seti võitis Raudsepp 6:2, tei-ses setis seisul 2:1 Stoltsenile vigastas vastane end ning oli kahjuks sun-nitud edasimänguta alis-tuma. Nii tuligi senioride klassis maa-konna tennisemeistriks Väino Stoltsen.

Teeme Ära! alustas Facebooki puhastamist virtuaalprügist

Teema Ära Sihtasutus PRESSITEADE

Teeme Ära Sihtasutus alustas ko-ristuskampaaniat, mille eesmär-giks on vabaneda üleilgisest vir-tuaalprügist Facebookis.

Spetsiaalselt Teeme Ära! jaoks loodud uudse Facebooki rakendu-sega saavad sotsiaaivõrgustiku ka-sutajad hõlpsasti eemaldada oma kontolt need leheküljed, mille vas-tu enam huvi ei tunta. Rakendus erineb olemasolevatest lahendus-test, kuna võimaldab kasutajal vaid mõne arvutikliki abil eemaldada mitmeid lehekülgi korraga. Senine Facebooki pakutav võimalus eel-dab, et kasutaja külastab kõiki fän-nilehekülgi eraldi ja klikib nupule „Ei meeldi enam“.

„Virtuaalse koristuse idee sündis tänapäeval väga tavapärasest vaja-dusest – vähendada üleilgse info hulka oma Facebooki seinal. Väga lihtne on emotsiooni ajel „meeldib“ nuppu vajutada, kuid hoopis vaeva-lisem on üleilgisest infost lahti saa-da ning organisatsioonide kontode jälgimist lõpetada,“ selgitas Teeme Ära! sotsiaalmeedia koordinaator Raimo Matvere.

„Lahendus sobib suurepäraselt Teeme ära! põhiväärtustega ning usun, et rakendus aitab inimestel hetkeks „laikimishulluse“ vahepeal mõelda, milline info teda tegelikult huvitub ja millest oleks parem loo-buda,“ sõnas Matvere.

Eestist alguse saanud Teeme Ära! liikumisega on tänaseks liitu-nud 107 riiki ning koristusakttsiooni-des on osalenud üle 8 miljoni ini-mese. Facebooki koristusakttsiooni eesmärgiks on juhtida inimeste tähelepanu nii oma riigi koristus-akttsioonidele kui ka liigtarbimisele ning sellest tekkivale prügile laie-malt. Facebooki koristamise raken-dus tõlgitakse lisaks eesti keelele ka inglise, vene, saksa, prantsuse, por-tugali ja araabia keelde. Rakenduse väljatöötajad ning idee autorid on reklaamiagentuur Age McCann ja veebiagentuur ADM.

Proovi Facebooki rakendust siin: <http://letsdoitworld.org/virtualclean-up>

Maailmakoristuse rahvusvaheli-selt elluviimist toetavad Skype, Outfit7, Carlson Rezidor Hotel Group, Eesti Keskkonnaministeerium ja Eesti Välisministeerium. Eesti va-batahtlike tööd toetavad Tallink, EuroPark, DHL Eesti, Radisson Blu Hotel Olümpia, Infovara, HansaRa-ma, Meedius Eesti, EMT, Elion ja Papyrus.

Lisainfo:

Meelika Hirmo

Teeme Ära Sihtasutus Kommunikatsiooni juht GSM: 504 1258 E-post: meelika@letsdoitworld.org Kodulehekülj: www.letsdoitworld.org Facebook: <http://www.facebook.com/letsdoitworld> Twitter: <http://www.twitter.com/letsdoitworld> Youtube: <http://www.youtube.com/letsdoitworld>

ISSN 1736-9851

Müia bensiinimootoriga maapuur

Kaasas kolm puuritera, läbimõõduga 100, 150, 200 mm, puurimissügavus 75 cm.
Sobib talunikule, ehitajale või aednikule.
Hind 199 eurot.
Tel **507 7348**

Koguduste teated

Väike-Maarja koguduses

Väike-Maarja koguduses Jumalateenistused pühapäeviti kell 12.00

Kogudust teenib hooldajaõpetajana Enn Salveste. Tel 5345 3967, e-post: enn.salveste@eelk.ee
EELK Väike-Maarja koguduse aadress: Tamme 3, 46202 Väike-Maarja, internetis: <http://www.eelk.ee/vaike-maarja/>.
Koguduse veebil saab Facebookis liituda grupiga "Taastame Väike-Maarja kiriku!"

Avispea koguduses

Jumalateenistused pühapäeviti kell 10.30.

Koguduse vaimulik on Eerek Preisfreund. Tel 323 5450.
Koguduse veebileht: <http://avispea.edicypages.com/et>
Kiltsi osadusgruppi veab eest Riina Tali, kokkusaamine toimub igal teispäeval kell 18.00 Kiltsi raamatukogus.

Simuna koguduses

Jumalateenistused pühapäeviti kell 14.00.

Koguduse õpetaja on Enn Salveste.
EELK Simuna koguduse aadress: Allika 3, 46401 Simuna
Tel 5345 3967 või tel/fax 332 8021, e-post: enn.salveste@eelk.ee

Õpetaja kõnetunnid on laupäeviti kell 12-15, pühapäeval tund enne jumalateenistust. Kiriklike talituste ja hingehoidlikel vajadustel on kokkuleppel õpetajaga võimalik kohtuda teistel aegadel.

Kalmistumeistrite kontaktandmed:
Väike-Maarjas – Ruth Palmiste, tel 516 1809
Simunas – Helvi Vahter, tel 524 7944

EELK Väike-Maarja koguduse annetusrarve nr 221050284862 Swedpangas, kuhu saab teha annetusi kiriku taastamiseks.

Korvtõstuki DINO 180 T rent

60 eurot päev.
Tel **524 3689**

BORKHOLM EHITUS OÜ

•Üldehitus •Katused •Fassaadid •Siseviimistlus
•Müüritööd •Renoveerimine •Lammutustööd
•Korvtõstuki rent (Dino 180T)
Tel. 51 82 940 borkholmehitus@gmail.com

Väike-Maarja Valla Infolehe väljaandja:
Väike-Maarja Vallavalitsus,
Pikk 7, 46202 Väike-Maarja,
tel 329 5750, www.v-maarja.ee
Toimetaja: Ilve Tobreluts
Toimetuse kolleegium:
Olev Liblikmann, Krista Ustav, Ellu Moisa,
Reet Eesmäe, Hans Kruusamägi.
Kaastööd ja teated palume saata hiljemalt 5.

kuupäevaks Ilve Tobrelutsu e-posti aadressil:
ilve.tobrelutsu@v-maarja.ee, tel 329 5759.
Toimetust võib tekstide lühendada.
Toimetust ei vastuta reklaamide sisu eest.
Trükitud:
Trükikoda TRÜKIS AS,
Pargi 27F, 41 537 Jõhvi.
Ilmub kord kuus, kuu lõpunädalal.
Tiraaž 1000 eksemplari. Tasuline 0,20 eurot

Kooli talu võtab rendile või ostab põllumaad Väike-Maarja vallas.

Priidik Preem,
tel 5801 6368
Matti Preem,
tel 529 8037

Tartu mets

Ostab

metsakinnistuid

kõikjal Eestis, ka saartelt

Teeme teile parima hinna

Küsi julgelt pakkumist

www.tartumets.ee

tel 555 77 007

Kohalik põllumees võtab rendile või ostab põllumaid

Headel tingimustel
hea hind.
Soovi korral
ettemaks.

Kontakt Rein Miller
telefonil **5392 6640**

Ostame kasvavat metsa,
põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni
10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla
tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

Õnnitleme eakaid sünnipäevalapsi!

*Ole ikka see, keda oodatakse,
kelle juures on külmaga soe,
kelle jaoks pole miski liig raske,
kelle käsi on alati toeks ...*

Oktoober

97 Salme Vahemaa - 3. oktoobril
91 Eduard Mel - 18. oktoobril
90 Linda Allik - 17. oktoobril
89 Helmi Neeme - 12. oktoobril
85 Vaima Kivistu - 21. oktoobril
84 Zoja Iljina - 13. oktoobril
83 Õie Raidla - 30. oktoobril
82 Eeva Jürgen - 22. oktoobril
82 Kaljo Geidik - 30. oktoobril
81 Hilda Riispeere - 2. oktoobril
81 Albert Nikanov - 11. oktoobril
81 Jaan Danilas - 21. oktoobril
80 Adele-Marie Metsaru - 6. oktoobril
80 Ellen Koppas - 6. oktoobril
80 Heino Klaan - 6. oktoobril
80 Lilian Kok - 7. oktoobril
80 Eino Lepiksoo - 11. oktoobril
80 Veera Sikk - 14. oktoobril
80 Oskar Buht - 21. oktoobril

80 Heino Midt - 22. oktoobril
80 Aino Piibe - 29. oktoobril
80 Ethel Roosla - 31. oktoobril
75 Koidu Bork - 4. oktoobril
75 Helgi Kuusma - 9. oktoobril
75 Aleksander Kinkman - 11. oktoobril
75 Aili Aruoja - 16. oktoobril
75 Laidi Hövelson - 17. oktoobril
75 Malle Solba - 17. oktoobril
75 Helli Ohtla - 25. oktoobril
75 Hilma Narits - 28. oktoobril
75 Toivo Pullönen - 29. oktoobril
70 Kalju Ristla - 1. oktoobril
70 Juhan Lippasaar - 8. oktoobril
70 Lii Kullamaa - 14. oktoobril
70 Viia Vuntus - 15. oktoobril
70 Galina Tihu - 25. oktoobril
70 Toomas Eensalu - 31. oktoobril

Soovime õnne ja tugevat tervist!

Väike-Maarja Vallavalitsus

NB! Palume inimestel, kes ei soovi, et lehes avaldatakse tema sünnipäevaõnnitlus, teatada sellest toimetajale tel 329 5759.

Õnnitleme noorimaid vallakodanikke

Renate Rotka – 4. augustil
Maigrit Rubizov – 13. augustil
Elisabeth Külmasu – 13. augustil
Daniel Taavel – 22. augustil
Merlin Tumanov – 24. augustil
Grete Tamm – 6. septembril

Olge rõõmsad, terved ja tublid!

Mälestame

Rando Aas	23.04.1978 – 18.08.2013
Einar Väizanen	23.11.1932 – 20.08.2013
Ene Lõune	22.01.1948 – 23.08.2013
Georgi Inginen	23.09.1958 – 29.08.2013
Boris Metsman	05.06.1941 – 30.08.2013
Riho Rattasepp	23.08.1945 – 04.09.2013
Uno Vildersen	08.07.1929 – 06.09.2013

Tasa, tasa lööb aegade kell,
alles jääb mälestus, hea ja hell ...

Väike-Maarjas
Ravi tn 1a on avatud

ILUTEENUSTE KABINET

Teenusteks on: • maniküür
• pediküür
• depilatsioon

Teid teenindab Marje Kristmann
Helistage telefonile **525 6381**,
lepime kokku teile sobivaima aja!

Väike-Maarja Hooldekodu

(Ravi 1, II korrus)

päevakeskuse kaudu on võimalik tellida Inkotoa pakutavaid
URIINIPIDAMATUSE ABIVAHENDEID:

- naha- ja haavahooldusvahendid,
- imavad aluslinad,
- mähkmed jm.

Isikliku abivahendi kaardi olemasolul kaup 40% soodsamalt.

Tellitud tooted tuuakse kohale **11. oktoobril kell 9.00-11.00.**

Tellimiseks ja infoks helistada telefonidel **326 1345** või **5656 4959**